

Univerzita Palackého v Olomouci
Právnická fakulta

Tereza Dvorská

Kárná odpovědnost advokáta

Diplomová práce

Olomouc 2021

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma Kárná odpovědnost advokáta vypracovala samostatně a citovala jsem všechny použité zdroje. Dále prohlašuji, že vlastní text této práce včetně poznámek pod čarou má 107 821 znaků včetně mezer.

V Olomouci dne 25.11. 2021

Tereza Dvorská

Tímto bych chtěla poděkovat vedoucímu své diplomové práce JUDr. Mgr. Zdeňku Kopečnému za pomoc, za jeho připomínky, rady a ochotu při vedení této diplomové práce.

Obsah

Seznam použitých zkratek	6
Úvod	7
1. Základní vymezení pojmů	9
1.1. Advokacie a advokát	9
1.2. Česká advokátní komora	10
2. Právní úprava kárné odpovědnosti advokáta	11
2.1. Zákon č. 85/1996 Sb., o advokacii (AZ)	11
2.2. Vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 244/1996 Sb. (advokátní kárný řád)	11
2.3. Pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže advokátů České republiky (etický kodex)	12
2.3.1. Působnost etického kodexu	12
2.3.2. Novela zákon č. 527/2020 Sb., kterým se mění tzv. AML zákon	12
2.3.3. Etický kodex – potřebný či nadbytečný?	13
2.4. Sbírka kárných rozhodnutí České advokátní komory	15
3. Povinnosti advokáta	16
3.1. Povinnost mlčenlivosti	16
3.1.1. Rozsah mlčenlivosti	16
3.1.2. Zproštění mlčenlivosti	17
3.2. Povinnost advokáta chránit a zároveň prosazovat práva a oprávněné zájmy klienta a řídit se jeho pokyny	19
3.2.1. Limity povinnosti řídit se pokyny klienta	20
3.3. Povinnost advokátů řádně informovat své klienty	21
3.4. Povinnost vyvarovat se střetu zájmů	23
4. Odpovědnost advokáta	25
4.1. Odpovědnost veřejnoprávní	25
4.2. Soukromoprávní odpovědnost	27
4.2.1. Pojištění	28
4.3. Kárná odpovědnost	29
5. Kárné provinění	31
5.1. Definice kárného provinění	31
5.2. Znaky kárného provinění	31
5.3. Nejzávažnější kárná provinění	33
6. Kárné opatření	34
6.1. Napomenutí a veřejné napomenutí	35

6.2.	Pokuta	36
6.3.	Dočasný zákaz výkonu advokacie	36
6.4.	Vyškrtnutí	37
6.5.	Odnětí knihy o prohlášeních o pravosti podpisu	38
6.6.	Dočasný zákaz výkonu činnosti podle § 56a zákona o advokacii	39
6.7.	Upuštění od uložení kárného opatření	39
7.	Komparace kárné odpovědnosti u ostatních právnických profesí.....	41
7.1.	Kárná odpovědnost soudce	41
7.2.	Kárná odpovědnosti státního zástupce.....	43
7.3.	Kárná odpovědnost notářů	44
7.4.	Specifika kárné odpovědnosti advokáta.....	46
	Závěr.....	47
	Seznam zdrojů	49
	Shrnutí	55
	Klíčová slova	55
	Abstract.....	56
	Key words.....	56

Seznam použitých zkratek

ČAK, Komora	Česká advokátní komora
AZ	Zákon č. 85/1996 Sb., zákon o advokacii, ve znění pozdějších předpisů
Ětický kodex	Usnesení představenstva České advokátní komory č. 1/1997 ze dne 31. října 1996, kterým se stanoví pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže advokátů České republiky
Advokátní kárný řád	vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 244/1996 Sb., kterou se podle zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, stanoví kárný řád
OZ	Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
TZ	Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
ZP	Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů
Ústava	Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky

Úvod

Dle mého názoru se většina absolventů po ukončení studia na právnické fakultě vydá do advokacie. Jelikož i já se řadím mezi ty, kteří by se této právnické profesi chtěli jednou věnovat, rozhodla jsem se v rámci své diplomové práce zpracovat toto téma. Téma *Kárné odpovědnosti advokáta* považuji za aktuální i z jiného hlediska. V důsledku snahy reagovat co nejrychleji na společenské a technologické změny v oblasti advokacie se právní úprava kárné odpovědnosti stala jednou z nejčastěji novelizovaných oblastí práva. Z důvodu neustále se měnící právní úpravy bych tak chtěla prostřednictvím této práce poskytnout přehled o současné právní úpravě.

Málokdo si dokáže představit, jaká odpovědnost je s touto profesí spojena. Odpovědnost advokátů je posuzována přísně, což se mnohdy projevuje i v jejich soukromém životě, neboť jsou na ně kladeny větší nároky než na ostatní občany. Advokát je v podstatě neustále „ve službě“. Nejen při poskytování právních služeb, ale i v soukromé sféře advokáta zavazují stavovské povinnosti, které mu ukládají chovat se s úctou a respektem k advokátnímu stavu. V případě, že poruší stanovenou povinnost, dopustí se kárného provinění. S porušením této povinnosti je spojen právě vznik kárné odpovědnosti, za kterou je možné uložit advokátovi trest ve formě kárného opatření.

Tato práce má objasnit podstatu institutu kárné odpovědnosti advokáta, a to jak z pohledu teoretického, tak praktického. V práci nechybí ani kritické zhodnocení současné právní úpravy včetně posledních důležitých novelizací a zároveň je poukázáno na její slabá místa. Nedílnou součástí práce jsou také významná rozhodnutí České advokátní komory. Ačkoliv tato práce primárně cílí na kárnou odpovědnost advokáta, nelze se v průběhu práce nezmínit o advokátních koncipientech, jelikož se na ně uvedená pravidla až na výjimky také vztahují. V diplomové práci užiji především metody popisné, analytické a komparační.

Diplomová práce je rozčleněna celkem na pět kapitol. Pro lepší pochopení problematiky jsem považovala za účelné v první kapitole vymezit základní pojmy, které budou nejčastěji zaznívat v celé práci, tj. vymezit postavení advokáta a úlohu České advokátní komory.

Následující kapitola se zaměřuje na základní právní předpisy upravující kárnou odpovědnost. Důraz je kladen zejména na etický kodex, který společně se zákonem o advokacii určuje etická pravidla a tím vytyčuje meze, ve kterých se advokát musí pohybovat, aby nebyla založena jeho kárná odpovědnost. Z toho důvodu jsem si při zpracování této práce stanovila otázku, zda jsou povinnosti advokáta vymezena jasně a srozumitelně tak, aby bylo možné kárné odpovědnosti předejít.

Třetí kapitola je věnována některým povinnostem, které advokátovi ukládá právě zákon o advokacii a stavovské předpisy, zejména etický kodex. Jelikož je úprava povinností obecně velmi rozsáhlá, rozhodla jsem se v práci zmínit pouze ty nejdůležitější, které zavazují advokáta ve vztahu k jeho klientovi.

Čtvrtá kapitola se zaměřuje na odpovědnost advokáta. Pod samotným pojmem odpovědnosti si lze představit v obecném jazyce mnohé, neb je to něco, co přesahuje jeho právní rámec. V kapitole řeším jednotlivé druhy právní odpovědnosti, avšak zevrubněji se zabývám odpovědností trestněprávní, jelikož do činnosti advokátů podstatně zasáhla novela trestního zákoníku. Nelze se věnovat kárné odpovědnosti, aniž by nebylo zmíněno kárné provinění. Tomu se věnuje kapitola, kde se kromě definice a znaků kárného provinění zabývám i těmi nejzávažnějšími skutky, kterých se může advokát v rámci výkonu svého povolání dopustit a za které mohou být uložena ta nejpřísnější kárná opatření. Na to, jaká kárná opatření lze za kárné provinění konkrétně uložit, se zaměřuje následující kapitola. Snažím se zde dospět k odpovědi na otázku, zda jsou současná kárná opatření dostatečně účinná a umožňují efektivně postihnout advokáta za jeho kárné provinění.

V neposlední řadě v této práci nechybí chybět ani nástin právních úprav kárné odpovědnosti u odlišných právnických profesí. Ty budou porovnávány s právní úpravou kárné odpovědnosti advokáta a zaměřím se se na její zvláštnosti oproti jiným právnickým profesím.

1. Základní vymezení pojmů

1.1. Advokacie a advokát

Advokacie jako svobodné a nezávislé povolání představuje jeden ze základních pilířů pro fungování právního státu. Advokát společně se soudci, státními zástupci, notáři a exekutory hájí spravedlnost a zajišťují tak její výkon. Bez advokátů by nebyl naplněn princip spravedlivého procesu jakožto jednoho z nejdůležitějších zásad ústavního práva a nebyla by tak poskytnuta dostatečná ochrana účastníkovi řízení. Bez kvalitního a kvalifikovaného právního zastoupení by nemohla být věc řádně projednána a rozhodnuta.¹

Činnost advokátů je tedy velice specifická. Z tohoto důvodu může být advokátem pouze osoba právně vzdělaná, která je zapsána do seznamu advokátů vedeném Českou advokátní Komorou. Aby určitá osoba mohla být zapsána do seznamu advokátů, musí splňovat jisté předpoklady. Podmínky výkonu advokacie jsou stanoveny konkrétně v ustanovení § 5 AZ. Základním předpokladem pro výkon advokacie je absolvování vysokoškolského magisterského studia v oboru právo, po němž následuje minimálně tříletá koncipientská praxe. Po dokončení povinné praxe čeká advokátní koncipienty vůbec nejtěžší a nejdůležitější krok k tomu, aby se stali advokáty. Advokátní koncipienti musí úspěšně složit advokátní zkoušky a zaplatit poplatek s tím spojený.² Teprve zápisem do seznamu Komory je advokát oprávněn k výkonu advokacie. Současně se zápisem do seznamu se hradí i poplatek určený stavovským předpisem.³ Mezi další předpoklady patří plná svéprávnost, bezúhonnost, neexistence předchozího kárného opatření formou vyškrcnutí ze seznamu advokátů, neexistence pracovního nebo služebního poměru či jiné činnosti, jež je neslučitelná s výkonem advokacie a složení slibu do rukou předsedy Komory.⁴

¹ MEDUNA, Petr. Co vše může být pro advokáta a soudce klíčem k soudní síni. [online].pravni prostor.cz, 11. 7. 2019 [cit. 2021-09-01]. Dostupné z: <https://www.pravni prostor.cz/clanky/ostatni-pravo/co-vse-muze-byt-pro-advokata-a-soudce-klicem-k-soudni-sini>

² V souladu s ustanovením §7 odst. 1 písm. a) AZ může činit maximální výše poplatku 10 000 Kč. Výši stanovuje představenstvo Komory usnesením č.2/2004 Věstníku, kterým se stanoví poplatek za advokátní zkoušku, zkoušku způsobilosti a uznávací zkoušku a podrobnosti o jeho placení V současnosti je výše poplatku 10 000 Kč.

³ Poplatek za zápis do seznamu advokátů je stanoven usnesením představenstva ČAKu č.3/2010 Věstníku, kterým se stanoví poplatek za zápis do seznamu advokátů nebo do seznamu evropských advokátů a paušální částky na úhradu nákladů spojených s vydáváním dokumentů na vlastní žádost. Poplatek nesmí překročit částku 10 000 Kč stanovenou podle ustanovení §5 odst. 1 písm. i) AZ. Výše poplatku činí 4000 Kč.

⁴ Ust. §5 odst. 1 zákona č. 85/1996, zákon o advokacii, ve znění pozdějších předpisů.

1.2. Česká advokátní komora

Zákon o advokacii v ustanovení § 40 odst. 2 definuje Komoru jako „*samosprávnou stavovskou organizaci všech advokátů*.“ Z pohledu teorie správního práva se Komora považuje za veřejnoprávní korporaci, které byla svěřena pravomoc plnit úkoly ve veřejné správě na úseku advokacie.⁵ Komora představuje právnickou osobu zřízenou zákonem o advokacii, jež sdružuje všechny advokáty v České republice a zajišťuje jejich nezávislost při výkonu advokátní profese. V rámci své samosprávné činnosti má pravomoc vydávat individuální správní akty, stanoviska a vyjádření nebo kárně postihovat advokáty či advokátní koncipienty.⁶ Ve všech uvedených případech vystupuje Komora jako správní orgán ve smyslu ustanovení § 4 odst.1 písm. a) zákona č. 500/2004, správní řád, ve znění pozdějších předpisů.⁷ Dále také kontroluje, zda byly splněny podmínky pro zápis do seznamu advokátů a advokátních koncipientů a organizuje přípravu advokátních koncipientů na výkon advokacie.

Jako každá jiná organizace má i Komora svoji vnitřní strukturu. Ustanovení § 41 odst.1 AZ řadí mezi orgány Komory například sněm, představenstvo, kontrolní radu nebo kárnou komisi. Dále citované ustanovení v odst. 2 hovoří o tom, že Komora může fakultativně zřídit i orgány, které fungují jako poradní orgány.

Účast v této samosprávné profesní organizaci je založena na povinném individuálním členství, s nímž je spojena i povinnost hradit pravidelný roční příspěvek na činnost Komory. Komora je prakticky financována z těchto příspěvků advokátů, což z ní činí organizaci zcela finančně nezávislou na státu. Nezávislost a profesní samospráva jsou dva podstatné znaky, bez kterých si nelze výkon advokacie vůbec představit.⁸ Nutno podotknout, že ani zde neplatí naprostá a ničím neomezená nezávislost. Část sedmá zákona o advokacii v ustanoveních § 51 a § 52 upravuje působnost Ministerstva spravedlnosti, jenž zasahuje zejména do oblasti vydávání normativních aktů, jako je například kárný řád nebo advokátní zkušební řád. Rovněž je důležité zmínit právo ministra spravedlnosti podílet se na disciplinárním trestání v rámci kárného řízení jako kárný žalobce.

⁵ SVEJKOVSKÝ, J. a kol. *Advokátní právo*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2017, s.88.

⁶ Tamtéž s. 98.

⁷ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 5. 2005, čj. 1 As 21/2004-38.

⁸ SVEJKOVSKÝ, J. a kol. *Advokátní právo*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2017, s.98-99.

2. Právní úprava kárné odpovědnosti advokáta

Současná právní úprava kárné odpovědnosti advokáta v českém právním řádu není komplexně upravena v jednom právním předpise, nýbrž je roztržena do několika právních předpisů, které se však navzájem doplňují. Jedná se zejména o zákon č.85/1996 Sb., zákon o advokacii, vyhlášku Ministerstva spravedlnosti č. 244/1996 Sb., kterou se podle zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, stanoví kárný řád (advokátní kárný řád), usnesení představenstva České advokátní komory č. 1/1997 Věstníku, kterým se stanoví pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže advokátů České republiky (etický kodex) a konečně i Sbíрку kárných rozhodnutí České advokátní komory. Tyto právní předpisy budou více rozebrány v podkapitolách níže.

2.1. Zákon č. 85/1996 Sb., o advokacii (AZ)

Zákon o advokacii je považován za základní právní předpis, který upravuje právní postavení advokátů a výkon advokacie v České republice. Nejedná se pouze o pramen hmotněprávní, ale i procesněprávní. Celkově je zákon rozčleněn na deset částí. Hmotněprávní část je zakotvena v ustanoveních §16 až §31. Procesněprávní část zákona se věnuje kárnému řízení, a to v ustanoveních §32 až §35e.

Důležitost zákona tkví v tom, že upravuje zejména etická pravidla. Obsahuje právní úpravu týkající se práv a povinností advokátů vůči klientům, ostatním advokátům a Komoře. O některých povinnostech advokáta bude pojednávat třetí kapitola.

2.2. Vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 244/1996 Sb. (advokátní kárný řád)

Procesněprávní normy jsou podrobněji upraveny v kárném řádu, který doplňuje procesní pravidla obsažená v zákoně o advokacii.⁹ K vydání tohoto procesního předpisu je po předchozím vyjádření Komory zmocněno Ministerstvo spravedlnosti na základě ustanovení § 51 AZ. Advokátní kárný řád je rozdělen do osmi částí, přičemž obsahuje celkem 44 ustanovení, ve kterých je upraveno kárné řízení, odvolací řízení a řízení o obnově.

⁹ Ust. §35e odst.1 zákona č. 85/1996, zákon o advokacii, ve znění pozdějších předpisů.

2.3. Pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže advokátů České republiky (etický kodex)

Pravidla týkající se práv a především povinností advokátů vůči klientům jsou vedle zákona o advokacii zakotvena také ve stavovském předpise, který byl schválen usnesením představenstva České advokátní komory dne 31. října 1996 a uveřejněn ve Věstníku č. 1/1997, jako Pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže advokátů České republiky - etický kodex. Jedná se o hmotněprávní předpis s veřejnoprávní povahou, který stanovuje podmínky pro vznik kárné odpovědnosti.¹⁰ Etický kodex je rozdělen na pět částí, jimiž je preambule, následují obecné zásady, vztahy s klienty, vztahy se soudy a jako poslední upravuje i vztahy mezi advokáty.

2.3.1. Působnost etického kodexu

Etický kodex je založen na principu personality, což znamená, že je závazný pro všechny advokáty zapsané v seznamu Komory bez ohledu na to, kde či kam právní službu poskytují.¹¹

Hlavním cílem etického kodexu je poskytnutí ochrany před nežádoucím chováním advokátů, které má odpovídat určitým standardům. Tato ochrana náleží čtyřem skupinám. Mezi ně patří spotřebitelé právních služeb (ochrana spotřebitele), druhou skupinu tvoří advokacie jako celek (ochrana stavu), v dalším případě se jedná o ochranu jednotlivých advokátů v jejich vzájemných vztazích na trhu (ochrana soutěžitele) a v neposlední řadě náleží ochrana také třetím osobám, které přicházejí do styku s advokáty (ochrana veřejného zájmu).¹²

2.3.2. Novela zákona č. 527/2020 Sb., kterým se mění tzv. AML zákon

Existenci etického kodexu předvídá ustanovení § 32 AZ, které upravuje kárnou odpovědnost jako následek porušení povinností zákonem nebo stavovským předpisem.

O tom, že je nutné tato etická pravidla přijmout a vydat, hovoří i ustanovení § 17 AZ: „Advokát postupuje zejména při výkonu advokacie tak, aby nesnižoval důstojnost advokátního stavu; za tím účelem je zejména povinen dodržovat pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže. Pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže stanoví stavovský předpis.“

V souvislosti s tímto důležitým ustanovením považují za nutné zmínit nedávno přijatou

¹⁰ ČERMÁK, Karel, VYCHOPENĚ, Martin. *Etický kodex - komentář (čl. 1-34)*. In: SVEJKOVSKÝ, Jaroslava kol. *Zákon o advokacii. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 439.

¹¹ ČERMÁK, Karel, VYCHOPENĚ, Martin. In: SVEJKOVSKÝ, Jaroslav a kol. *Zákon o advokacii. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 441.

¹² BALÍK, S. *Advokacie včera a dnes*. 1. vyd. Pelhřimov: Aleš Čeněk, 2000, s. 229.

novelu¹³, která však byla přijata naprosto bez jakékoliv souvislosti se zákonem č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů (tzv. AML zákon) s účinností 1. ledna 2021. Za slovo „postupuje“ se vložilo slovo „zejména“ a tato změna nemůže dle mého názoru být vyložena jinak než jako rozšíření povinností advokátů a rozšíření jejich kárné odpovědnosti. Důvodová zpráva pouze stručně uvádí¹⁴: „*Vzhledem ke skutečnosti, že ne všechny povinnosti advokátů podle AML zákona jsou výkonem advokacie stricto sensu, se do § 17 doplňuje slovo zejména*“. Otázkou tedy je, jaké povinnosti měl zákonodárce na mysli? Mohlo by se jednat o povinnost provést identifikaci klienta, povinnost kontroly klienta, povinnost uchovávání údajů nebo povinnost ohlásit podezřelý obchod.¹⁵ Neplnění těchto povinností však nelze podle mě považovat za snižování důstojnosti advokátního stavu. Už před přijetím této novely praxe vykládala ustanovení § 17 AZ extenzivně, tedy že advokáti mají povinnost se chovat poctivě a slušně nejen při výkonu advokacie, ale i v jejich soukromém životě.¹⁶ S takovým názorem lze nepochybně souhlasit, i přes to taková rozhodnutí přesahovaly rámce předchozího znění ustanovení § 17 AZ, kdy byly ovlivňovány etickými pravidly obsaženými v podzákoném předpise. Co ale tedy novela skutečně přinesla? Jedná se o pokus Komory získat větší kontrolu nad životem svých členů i mimo výkon advokacie, když se zákonem fakticky rozšířila působnost Komory a povinností advokátů vůči Komoře, nebo jde čistě o snahu nastolit rovnováhu mezi etickým kodexem a zněním zákona?¹⁷

2.3.3. Etický kodex – potřebný či nadbytečný?

Ačkoliv je etický kodex jeden z nejdůležitějších předpisů pro výkon advokacie, i on má své vady jako jakýkoliv jiný předpis. Některá etická pravidla, která jsou v něm obsažena, jsou považována za nadbytečná.¹⁸ Je třeba si uvědomit, že etický kodex je pouze stavovským předpisem a jako takový tedy nemá přednost před obecně závaznými normami. Z těchto důvodů například čl. 19 odst.4 etického kodexu zcela zbytečně řeší, že advokát při soutěži postupuje

¹³ zákon č. 527/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů (tzv. AML zákon)

¹⁴ Důvodová zpráva k zákonu č. 527/2020 Sb.

¹⁵ HRADIL, Aleš, FLUTKA, David. *Rozšíření kárné odpovědnosti advokátů ve jménu AML* [online].

Advokatnidenik.cz, 25. 3. 2021 [cit. 2021-9-2]. Dostupné z: <https://advokatnidenik.cz/2021/03/25/rozsireni-karne-odpovednosti-advokatu-ve-jmenu-boje-proti-aml/>.

¹⁶ např. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2004, čj. 5 As 34/2003-47.

¹⁷ SEDLATÝ, Bohuslav. *Rozsah kárné odpovědnosti zůstává neměnný* [online]. advokatnidenik.cz, 31.3. 2021 [cit. 2021-9-4]. Dostupné z: <https://advokatnidenik.cz/2021/03/31/rozsah-karne-odpovednosti-zustava-nemenny/>.

¹⁸ KOVÁŘOVÁ, D., SOKOL, T. Advokátní kodex by se měl proškrtat, říkají autoři jeho komentáře. *Právní rádce*, roč. 2019, č.07-08, s. 20-23.

v souladu s právními předpisy upravující hospodářskou soutěž. Pravidla pro hospodářskou soutěž jsou obsažena v samostatném zákoně č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění pozdějších předpisů, a není tedy třeba je zmiňovat ve stavovském předpise. Nutno dodat, že kritizované ustanovení navíc v poznámce odkazuje na obchodní zákoník, který byl již dávno nahrazen zákonem č. 90/2012 Sb., zákon o obchodních společnostech a družstvech, ve znění pozdějších předpisů.¹⁹

Jako zcela nadbytečný se také jeví Čl. 4 odst. 4 etického kodexu, který pouze svými slovy interpretuje zákonnou úpravu obsaženo §1 odst. 1 AZ²⁰.

Objevují se i otázky týkající se nadbytečnosti samotného etického kodexu, neboť fakticky rozvádí povinnost stanovenou zákonem o advokacii v ustanovení § 16 odst. 2., který apeluje na advokáta, aby se choval čestně a svědomitě.²¹ Z toho důvodu se kárně odsouzení advokáti často obracejí na Nejvyšší správní soud a argumentují rozporem etického kodexu se zákonem. Dle Nejvyššího správního soudu ovšem „*postavení advokáta jej zavazuje k mnohem vyššímu standardu chování a neumožňuje akceptovat u advokáta způsoby, které by snad byly omluvitelné jistými okolnostmi u účastníka řízení.*“²²

I přes to, že by bylo vhodné etický kodex na některých místech pozměnit, rozhodně ho nepovažuji za nadbytečný. Je třeba, aby etická pravidla existovala v ucelené psané podobě. Lze předpokládat, že jen tak se s nimi může širší advokátní veřejnost seznámit. Bohužel profesní etika bývá často opomíjena, ať už na právnických fakultách anebo v rámci koncipientké praxe. Neznalost základních etických principů se projevuje zejména u advokátních zkušek. Chyba je dle Petra Čápa u advokátů-školitelů, kteří sami v rámci své koncipientké praxe nebyli dostatečně školeni.²³ Z toho důvodu byla přijata novela zákona č. 258/2017 kterým se mění zákon č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů. Ta změnila postavení školitelů ve vztahu k advokátním koncipientům. V současnosti může být pouze jeden advokát školitel pro maximálně pět advokátních koncipientů, přičemž školitelem se může stát nejdříve po jednom roce poskytování právních služeb.²⁴

¹⁹ KOVÁŘOVÁ, D., SOKOL, T. *Etický kodex advokáta. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 172.

²⁰ Tamtéž, s. 20.

²¹ Tamtéž, s. 2.

²² Rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 6 Ads 41/2008-67 ze dne 7. 10. 2009.

²³ ČÁP, Petr. *Advokátní koncipienti nemají zažité základní etické principy* [online]. pravni prostor.cz., 19. 7. 2016 [cit. 2. 9. 2021]. Dostupné z: <https://www.pravni prostor.cz/clanky/ostatni-pravo/rozhovor-judr-petr-cap>.

²⁴ Ust. §38 zákona č. 85/1996, zákon o advokacii, ve znění pozdějších předpisů.

2.4. Sbírka kárných rozhodnutí České advokátní komory

Česká advokátní komora vydává periodicky jednou za dva roky Sbírku kárných rozhodnutí Komory.²⁵ Obsahem těchto Sbírek nejsou všechna kárná rozhodnutí vydaná v daném dvouletém období, ale pouze ty nejzásadnější rozhodnutí kárných i odvolacích kárných senátů. Tyto Sbírky jsou publikovány jako zvláštní čísla Bulletinu advokacie vždy v sudém kalendářním roce. Advokáti a advokátní koncipienti tak díky nim mají možnost seznámit se s rozhodovací praxí kárných komisí Komory a vyhnout se tak excesům, které by mohly založit jejich kárnou odpovědnost. Zároveň lze Sbírku považovat za určité vodítko pro advokáta při vymezení hranic mezi dovořeným a nedovořeným jednáním.²⁶ Hlavní úlohou Sbírek je šíření osvěty mezi advokáty a advokátními koncipienty, aby při svém počínání nezvolili eticky nesprávný postup ve věci. Pro advokátní koncipienty jsou Sbírky kárných rozhodnutí nezbytným zdrojem informací pro získání základních dovedností pro výkon advokátní praxe a důležitým materiálem pro přípravu na advokátní zkoušku.²⁷

JUDr. Petr Čáp a JUDr. Bohuslav Sedlatý považují za základ každého zodpovědného advokáta nejen orientaci v soudní judikatuře, ale i znalost judikatury kárné.²⁸ Jedině tak může advokát předcházet profesnímu pochybení a zahájení kárného stíhání.

²⁵ Jednotlivé sbírky kárných rozhodnutí jsou dostupné na internetových stránkách Komory na odkaze: <https://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=152>

²⁶ SEDLATÝ, Bohuslav. *Zpráva předsedy odvolací kárné komise ČAK* [online]. Bulletin-advokacie.cz., 22. 09. 2017 [cit. 04. 09. 2021]. Dostupné z: <http://www.bulletin-advokacie.cz/zprava-predsedy-odvolaci-karne-komise-cak>.

²⁷ SYKA, Jan, SEDLATÝ, Bohuslav. Sbírka kárných rozhodnutí České advokátní komory 2014–2015, *Bulletin advokacie*. 2016, zvláštní číslo, s. 4.

²⁸ Tamtéž.

3. Povinnosti advokáta

Zákon o advokacii, etický kodex a další stavovské předpisy ukládají advokátovi řadu povinností, které musí při výkonu advokacie dodržovat. Tyto povinnosti zavazují advokáta nejen vůči klientům, ale i vůči Komoře a advokátnímu stavu. Základní povinnosti advokátovi vymezují určité hranice při poskytování právních služeb.²⁹ Nejširší spektrum povinností má samozřejmě advokát vůči klientovi, neboť bez existence jejich vztahu by samotný výkon advokacie postrádal smysl. Z toho důvodu se tato kapitola zaměřuje zejména na ty nejdůležitější povinnosti, které jsou obsahem vztahu advokát-klient.

3.1. Povinnost mlčenlivosti

Povinnost zachovávat mlčenlivost je považována za jeden ze základních pilířů, na němž je advokátní profese vystavěna.³⁰ Ve vztahu ke klientovi je advokátní mlčenlivost jednou z nejtěžejnějších povinností, neboť je předpokladem pro jejich spolupráci. Klient musí mít v advokátovi absolutní důvěru, že jakkoliv citlivé informace, které mu sdělí, nebudou zneužity. Bez této důvěry by jinak nemohl být zajištěn řádný výkon advokacie.

3.1.1. Rozsah mlčenlivosti

Advokátní mlčenlivost je upravena v ustanovení § 21 AZ, které stanovuje, že advokát má „*povinnost zachovávat mlčenlivost o všech skutečnostech, o nichž se dozvěděl v souvislosti s poskytováním právních služeb.*“ Zákon má na mysli nejen skutečnosti právní, ale i ty neprávní. Povinnost mlčenlivosti se vztahuje na jakékoliv údaje o klientovi a jeho věci, ať už se jedná o informaci, kdo je klientem advokáta nebo v jaké věci advokát klienta zastupuje.³¹ Tato povinnost se týká širokého okruhu skutečností, nejen těch, o kterých se advokát dozvěděl přímo od klienta. Mohou to být informace získané od třetích osob, soudů a jiných orgánů nebo jiných zdrojů.³² Je otázkou, jak má advokát naložit s veřejně přístupnou informací, neboť zákon tuto situaci výslovně neřeší. Ztrácí taková informace své výsostné postavení založené na její nedostižnosti? Lze hodnotit, že nikoli. Stále se jedná o informaci získanou v souvislosti s poskytováním právních služeb a jako taková podléhá advokátní mlčenlivosti.³³ Advokát má

²⁹ MATZNER, Jiří. *Vztah mezi advokátem a klientem: z čeho vyplývá a co si pod ním představit?* [online]. Pravniprostor.cz, 1.6. 2017 [cit. 2021-10-3]. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/ostatni-pravo/vztah-mezi-advokatem-a-klientem-z-ceho-vyplyva-a-co-si-pod-nim-predstavit>.

³⁰ MAUR, Jakub. *Výkon advokátní praxe*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2020, s.104.

³¹ ZACHOVÁ, Markéta. Povinnost mlčenlivosti (nejen) advokáta. *Bulletin advokacie* [online]. 2001, č. 4, 24-45 [cit. 2021-9-24]. Dostupné z: https://www.cak.cz/assets/files/181/BA_01_04.pdf.

³² MAUR, Jakub. *Výkon advokátní praxe*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2020, s.104.

³³ SVEJKOVSKÝ, J. a kol. *Advokátní právo*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2017, s.187.

kromě toho i povinnost chránit a zároveň prosazovat práva a oprávněné zájmy klienta a v takovém případě může být chráněným zájmem klienta to, aby se již zveřejněná skutečnost dále nešířila.³⁴

Ústavní soud se k mlčenlivosti advokáta vyjádřil takto: „*Nejedná se o výsadu advokáta, která by měla založit vynětí z obecně platného a závazného právního řádu, ale jde o povinnost uloženou advokátovi v zájmu jeho klientů a pro jejich ochranu.*“³⁵ Zatímco advokát ve vztahu ke klientovi plní svou zákonnou povinnost, ve vztahu ke státním orgánům je mlčenlivost považována za výsadu.³⁶ Povinnost orgánů veřejné moci respektovat advokátní tajemství je pak formulována ve zvláštních procesních předpisech. Podle těchto předpisů se na advokáta vztahuje zákaz výslechu. Pokud nebyl klientem zproštěn povinností mlčenlivosti, nesmí v řízení vypovídat. V takovém případě by se jednalo o nezákonně získaný důkaz, který by v řízení nemohl být použit.³⁷

Naprostá diskretnost neznamena pro advokáta pouze povinnost vyvarovat se ústním projevům, z nichž by třetí osoby mohly vyvodit existenci těchto skutečností. Povinnost mlčenlivosti se vztahuje nejen na verbální komunikaci, ale i na konkludentní projevy, jako jsou gesta, mimiky nebo pokývnutí hlavy.³⁸

3.1.2. Zproštění mlčenlivosti

Zákonnou povinnost mlčenlivosti nelze vnímat jako absolutní, jelikož je v některých případech právní úpravou prolamována.

Dle ustanovení § 20 odst. 1 AZ může advokáta zprostit povinnosti mlčenlivosti zásadně sám klient. Žádná výjimka z tohoto pravidla neexistuje, ledaže by se jednalo o osobu s omezenou svéprávností. V takovém případě je nutné získat souhlas opatrovníka či zákonného zástupce. Ustanovení § 21 odst. 2 AZ taxativně dále vyjmenovává osoby, jež jsou oprávněny zprostit advokáta mlčenlivosti. V případě smrti či zániku klienta náleží toto právo jejich právním nástupcům. Zemře-li nebo zanikne-li klient bez právního nástupce, advokáta již nemůže zprostit mlčenlivosti nikdo.³⁹

³⁴ ZACHOVÁ, Markéta. Povinnost mlčenlivosti (nejen) advokáta. *Bulletin advokacie* [online]. 2001, č. 4, 24-45 [cit. 2021-9-24]. Dostupné z: https://www.cak.cz/assets/files/181/BA_01_04.pdf.

³⁵ Nález Ústavního soudu ze dne 25. 11. 2010 sp. zn. II. ÚS 889/10, bod 17.

³⁶ UHLÍŘ, David. In: KOVÁŘOVÁ, Daniela a kol. *Zákon o advokacii a stavovské předpisy: komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017, s. 315.

³⁷ Tamtéž, s. 315.

³⁸ KRYM, Ladislav. In: SVEJKOVSKÝ, Jaroslav a kol. *Zákon o advokacii. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 137-156.

³⁹ KRYM, Ladislav. In: SVEJKOVSKÝ, Jaroslav a kol. *Zákon o advokacii. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 137-156.

Zákon požaduje pro zproštění mlčenlivosti písemnou formu a dále je nutné, aby učiněný projev vůle byl adresován výslovně advokátovi.⁴⁰ V řízení před soudem postačuje jeho nadiktování ústně do protokolu, neboť soudce zaručuje za správnost a vážnost takového prohlášení. Domnívám se, že písemná forma je vhodnějším řešením než bezformálnost takového prohlášení z hlediska dokazování a právní jistoty. Nebude-li souhlas učiněn písemně, může se klient dovolat neplatnosti takového souhlasu podle obecné části OZ.⁴¹ I přes naplnění formálního požadavku písemné formy je advokát vždy povinen posoudit, zda klient vyjádřil svou vůli svobodně. Pokud by nabyl přesvědčení, že klient jednal v tísní nebo pod nátlakem, je povinen mlčenlivost zachovat. Jeho rozhodnutí dále zachovat mlčenlivost nelze přezkoumat nikým jiným, ani soudem.⁴²

Povinnost mlčenlivosti je prolomena i v případě, kdy mezi advokátem a jeho klientem vznikne spor, typicky spor o výši odměny. Bez této možnosti by byl klient ve zvýhodněné pozici, neboť by se advokát ocitl v důkazní nouzi.⁴³ Nutno podotknout, že v souladu s ustanovením § 21 odst. 4 AZ je advokát v řízení oprávněn nedodržet profesní mlčenlivost pouze v tom rozsahu, který je nezbytný pro ochranu jeho práv nebo právem chráněných zájmů, ať už se jedná o řízení soudní nebo řízení před jiným orgánem.

Advokát rovněž není vázán advokátním tajemstvím vůči jinému advokátovi, advokátnímu koncipientu nebo svému zaměstnanci za situace, kdy je pověřuje, aby jednali v jeho zastoupení (tzv. substituci)⁴⁴ Tyto osoby je advokát povinen poučit o tom, že i na ně se vztahuje povinnost zachovat mlčenlivost ve stejném rozsahu jako má advokát sám.⁴⁵

Zákon v ustanovení § 21 odst.4 AZ dále vyjmenovává případy, kdy advokát není vázán povinností mlčenlivosti.

V některých případech zákon dokonce stanovuje povinnost utajované informace sdělit příslušnému orgánu. Ustanovení § 367 TZ ukládá povinnost každému, i advokátovi, překazit spáchání nebo dokončení taxativně vymezených trestných činů. Jestliže se advokát dozví od klienta o připravovaném trestném činu, má povinnost jednat v jeho neprospěch a takovému trestnému činu zabránit jeho oznámením. V této souvislosti je nutné zmínit, že ačkoliv se může

⁴⁰ Ust. §21 odst.2 zákona č. 85/1996, zákon o advokacii, ve znění pozdějších předpisů.

⁴¹ UHLÍŘ, David. In: KOVÁŘOVÁ, Daniela a kol. *Zákon o advokacii a stavovské předpisy: komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017, s. 325.

⁴² Tamtéž.

⁴³ KRYM, Ladislav. In: SVEJKOVSKÝ, Jaroslav a kol. *Zákon o advokacii. Komentář*. 1.vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 137-156.

⁴⁴ Ust. §21 odst.3 zákona č. 85/1996, zákon o advokacii, ve znění pozdějších předpisů.

⁴⁵ Čl 14 odst. 2 Etického kodexu.

advokát dopustit nepřekážení trestného činu dle § 367 TZ, nemá povinnost oznámit trestné činy dle § 368 TZ.

Kárná praxe klasifikuje porušení povinnosti mlčenlivosti jako závažné porušení povinností. Příkladem lze uvést případ, kdy advokát seznámí klienta s rozhodnutími v obdobných věcech jiných klientů, aniž by byl zproštěn povinnosti mlčenlivosti.⁴⁶ Kárně obviněný argumentoval tím, že se mezi těmito osobami konaly společné porady a že se tyto osoby vyskytovaly v odlišných řízeních v různých procesních pozicích. Se svou obhajobou však neuspěl a kárný senát mu uložil kárné opatření ve formě pokuty ve výši pouhých 30 000 Kč. Povinnost zachovávat mlčenlivost vnímám jako povinnost, která musí být dodržována za všech okolností. Myslím si, že je žádoucí, aby k jejímu prolamování docházelo jen opravdu v nezbytných případech a v nezbytném rozsahu, jak ostatně uvádí i Nejvyšší správní soud.⁴⁷ Advokátní mlčenlivost u nás dlouhodobě funguje, avšak v poslední době musí čelit snahám o její prolamování. Jedním z důvodů pro omezování advokátní mlčenlivosti je obava před praním špinavých peněz. Ze strany advokátních organizací⁴⁸ jsou tyto snahy kritizovány, neboť s každým takovým zásahem do právního vztahu advokáta a klienta se jejich vzájemná důvěra snižuje. Není třeba měnit samotnou úpravu mlčenlivosti, jen je nutné ji více chránit.⁴⁹

3.2. Povinnost advokáta chránit a zároveň prosazovat práva a oprávněné zájmy klienta a řídit se jeho pokyny

Advokát má především povinnost při výkonu povolání chránit a prosazovat práva a oprávněné zájmy klienta. Tato základní povinnost ve vztahu ke klientovi je vyjádřena v ustanovení § 16 odst. 1 AZ. Dále tuto povinnost konkrétněji upravuje čl. 6 etického kodexu, podle něhož oprávněné zájmy klienta mají přednost nejen před vlastními zájmy advokáta, ale i před zájmy jiných advokátů. Je nepodstatné, zda jsou advokátovy zájmy osobního charakteru (např. studijní zájmy, rodinné zájmy) nebo profesního charakteru (např. zájem na renomé advokátní kanceláře, zájem na zisku), neboť zákon ukládá advokátovi povinnost upřednostnit oprávněné zájmy klienta.⁵⁰Tato povinnost v sobě zahrnuje celou podstatu advokacie, bez které

⁴⁶ Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 16. 4. 2014 sp. zn. K 63/2013.

⁴⁷ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 06.06.2012, čj. 6 Ads 30/2012 – 47.

⁴⁸ Česká advokátní komora, Unie advokátů

⁴⁹ KEJHOVÁ, Hana, RÝDLOVÁ, Hana. *Ztratí-li se důvěra v advokátní mlčenlivost, už se nikdy nevrátí!* [online]. Advokatnidenik.cz, 17.4. 2019 [cit. 2021-10-5]. Dostupné z:

<https://advokatnidenik.cz/2019/04/17/ztrati-li-se-duvera-v-advokatni-mlcenlivost-uz-se-nikdy-nevrati/>.

⁵⁰ ČERMÁK, Karel, VYCHOPEŇ, Martin. In: SVEJKOVSKÝ, Jaroslav a kol. *Zákon o advokacii. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 453-455

by její výkon postrádal smysl. Advokát poskytuje službu klientovi, nikoli klient advokátovi. Klient se obrací na advokáta jako na zcela nezávislého odborníka a předpokládá, že mu k ochraně jeho práv a zájmů poskytne veškeré své právní znalosti a dovednosti.

3.2.1. Limity povinnosti řídit se pokyny klienta

Úkolem advokáta není povinnost prosazovat všechny klientovy zájmy, ale pouze ty „oprávněné“. Zákon o advokacii ani jiný právní předpis nedefinuje, co zákonodárce za oprávněné zájmy považuje. Jde o neurčitý právní pojem, avšak domnívám se, že se jedná o zájem, jenž je v souladu s právem a jenž přináší klientovi prospěch nebo jiný užitek. Z ustanovení §16 odst.1 druhé věty AZ lze usuzovat, že oprávněnost zájmů je vázána na pokyny klienta.⁵¹ Advokát se sice má snažit vyhovět klientovu přání, na druhou stranu se musí pohybovat v mezích zákona, podzákoných norem a stavovských předpisů.⁵² V případě, že je klientův požadavek v rozporu s právními a stavovskými předpisy, je povinností advokáta poučit klienta o tom, že ho jeho pokyny nezavazují.⁵³ Jestliže klient i přes poučení požaduje, aby advokát postupoval podle jeho pokynu, je advokát oprávněn v souladu s ustanovením § 20 odst. 2 AZ smlouvu o poskytování právních služeb vypovědět, popřípadě požádat o zrušení ustanovení soud nebo Komoru o určení jiného advokáta.⁵⁴ Advokát, který slepě následuje protiprávní pokyn klienta, se dopouští kárného provinění, neboť tím hrubě snižuje důstojnost advokátnímu stavu. Jako příklad takového kárného provinění lze uvést rozhodnutí kárného senátu kárné komise Komory: *„Je v rozporu s advokátní etikou, jestliže advokát zcela nestandardním způsobem intervenuje ve prospěch svého klienta tak, že se opakovaně účastní jednání v sídle klienta, jehož zaměstnanec a manželka jsou drženi a nuceni k zaplacení a k podepsání dokumentů o právních úkonech.“*⁵⁵

Naproti tomu může nastat situace, kdy advokát dojde k závěru, že pokyn není pro klienta nejprospěšnější, ačkoliv je jeho požadavek v souladu s právními a stavovskými předpisy. Klient jako právní laik nemůže být schopen vždy dost dobře posoudit, jaké kroky jsou pro něj nejvhodnější. V takovém případě je na advokátovi, aby upozornil klienta na nevhodný postup ve věci a na jeho následky. *„Advokát musí mít odvalu klientovi doporučit, aby se do sporu*

⁵¹ NĚMEC, Robert. *Konflikt mezi oprávněnými zájmy klientů a zájmy advokáta u hromadných žalob* [online]. Advokatnidenik.cz, 13.6. 2019 [cit. 2021-10-2]. Dostupné z: <https://advokatnidenik.cz/2019/06/13/8021/>.

⁵² ČÁP, Petr. In: SVEJKOVSKÝ, Jaroslav a kol. *Zákon o advokacii. Komentář*. 1.vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 106-108.

⁵³ MAUR, J. *Výkon advokátní praxe*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2020, s.99.

⁵⁴ ČÁP, Petr. In: SVEJKOVSKÝ, Jaroslav a kol. *Zákon o advokacii. Komentář*. 1.vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 106-108.

⁵⁵ Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 25. 2. 2005 sp. zn. K 218/98.

*nepouštěl, je-li podle přesvědčení advokáta výsledek beznadějný. To je morální povinnost i za cenu, že se tím advokát připraví o odměnu za zastupování.*⁵⁶ Jistě hraje roli i to, jak závažný rozpor v pohledu na věc mezi advokátem a jeho klientem existuje. Nesouhlasí-li advokát s pokynem klienta, může to vést k narušení vzájemné důvěry a k založení důvodu pro vypovězení smlouvy o poskytování právních služeb nebo pro žádost o zrušení jeho ustanovení či určení k poskytování právních služeb v souladu s ustanovením § 20 odst. 2 věty první AZ.⁵⁷ Jestliže mezi nimi existují v názoru na věc zanedbatelné neshody, je advokát povinen klientův požadavek respektovat.⁵⁸ Za takových okolností lze advokátovi doporučit, aby si nechal písemně potvrdit stanovisko od klienta, že na svém pokynu trvá. Písemné potvrzení chrání advokáta před případnou odpovědností, bude-li výsledek úkonu, s jehož provedením advokát nesouhlasil, pro klienta nepříznivý.⁵⁹

3.3. Povinnost advokátů řádně informovat své klienty

Informační povinnost advokáta není upravena na zákonné úrovni, nýbrž je stanovena stavovským předpisem. Povinnost advokáta klienta řádně informovat o tom, jak vyřizování jeho věci postupuje, dále i povinnost poskytnout klientovi včas vysvětlení a podklady potřebné pro uvážení dalších příkazů, je obsažena v etickém kodexu v čl. 9. *„Je obecně známo, že spokojenost klienta s advokátem mnohdy nevyplývá z počtu vyhraných sporů, ale z kvality a četnosti komunikace s ním. Moudrý advokát proto komunikaci s klientem věnuje patřičnou pozornost a nevyhýbá se jí, ba právě naopak.*⁶⁰

Vztah advokáta a klienta je založen na jejich vzájemné důvěře, bez které by tento vztah nemohl fungovat. Otevřená komunikace mezi advokátem a klientem je předpokladem pro poskytování kvalitních právních služeb. Zastávám názor, že právě vzájemné sdílení informací je projevem důvěry, jejíž nedostatek zákon o advokacii vnímá jako jeden z důvodů pro ukončení tohoto právního vztahu. Jedná se především o informační povinnost advokáta vůči klientovi, který musí již od počátku jejich vztahu poskytovat všechny potřebné informace. Advokát by měl po vyslechnutí klientova problému vyhodnotit situaci a učinit objektivní právní rozbor.⁶¹ Dále je nutné, aby advokát upozornil na možný způsob obrany protistrany a na potíže, které

⁵⁶ RUBEŠ, Josef. O některých etických zásadách každodenní práce soudce a advokáta. *Bulletin advokacie* [online]. 2003, č.11-12, str.19-30 [cit. 2021-10-2]. Dostupné z: https://www.cak.cz/assets/files/183/BA_03_11.pdf.

⁵⁷ ČÁP, Petr. In: SVEJKOVSKÝ, Jaroslav a kol. *Zákon o advokacii. Komentář*. 1.vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 106-108.

⁵⁸ Tamtéž.

⁵⁹ SVEJKOVSKÝ, J. a kol. *Advokátní právo*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2017, s.138.

⁶⁰ KOVÁŘOVÁ, D., SOKOL, T. *Etický kodex advokáta. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 67.

⁶¹ MAUR, Jakub. *Výkon advokátní praxe*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2020, s.102.

mohou vyvstat v souvislosti s nedostatkem důkazů. Kromě toho musí advokát i nastínit kolik budou činit soudní poplatky, kolik mohou činit náklady za právní služby nebo kolik mohou činit náklady, které by eventuelně musel klient zaplatit protistraně v případě neúspěchu ve sporu.⁶²Jestliže by advokát po právním rozboru dospěl k závěru, že šance na úspěch v soudním sporu je pro klienta mizivá, je rovněž povinen ho o tom informovat. Jedná se o promítnutí zásady, o které již byla řeč v předchozí kapitole. Advokát v takovém případě musí upřednostnit zájmy klienta před svými vlastními, i kdyby to pro něj znamenalo ztrátu výdělků.⁶³

To, jakým způsobem má být informace poskytnuta, není nutno posuzovat příliš formalisticky. Za dostačující lze považovat i to, pokud je informace sdělena telefonicky nebo e-mailem. Jsou známy i případy, kdy advokáti umožní klientovi dálkový přístup do advokátního spisu. Jedná-li se o složitější věc, kde je třeba klientovi podrobněji vysvětlit stav jeho věci, pak je na místě zvolit osobní setkání.⁶⁴

Informační povinnost souvisí i s povinností advokáta řídit se klientovými pokyny, neboť bez relevantních informací by klient nemohl pokyny udělit. Všechny skutečnosti, které advokát klientovi sděluje, musí být založeny na pravdivém a úplném základě a sděleny včas tak, aby klient mohl zvážit další postup. Jestliže advokát nabídne k řešení vícero variant a klient není schopen se pro některou z nich rozhodnout, může mu být nápomocen při rozhodování. Konečné řešení však stejně volí sám klient a usměrňuje tak advokáta v dalším postupu ve věci.⁶⁵

Povinnost advokáta informovat klienta odpovídá právu klienta být informován o stavu věci. Advokát, který klienta průběžně neinformuje o významných skutečnostech, se dopouští kárného provinění. Příkladem takového kárného provinění může být situace, kdy advokát neinformuje klienta o doručení rozsudku soudu a o možnosti podat odvolání.⁶⁶Nepřípustné je i chování advokáta, který neinformuje klienta o výzvě k odstranění vad žaloby, sám vady neodstraní a neobtěžuje se ani klienta informovat o nastalých důsledcích.⁶⁷

⁶² RUBEŠ, Josef. O některých etických zásadách každodenní práce soudce a advokáta. *Bulletin advokacie* [online]. 2003, č.11-12, str.19-30 [cit. 2021-10-2]. Dostupné z: https://www.cak.cz/assets/files/183/BA_03_11.pdf.

⁶³ Tamtéž.

⁶⁴ ČERMÁK, Karel, VYCHOPENĚ, Martin. In: SVEJKOVSKÝ, Jaroslav a kol. *Zákon o advokacii. Komentář*. 1.vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 460-464.

⁶⁵ MOLNÁROVÁ, Gabriela. *Co by měl klient vědět o základních povinnostech advokáta*. [online]. Epravo.cz., 10. 8. 2001 [cit. 3. 10. 2021]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/co-by-mel-klient-vedet-o-zakladnich-povinnostech-advokata-11805.html>.

⁶⁶ Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 29. 1. 2010 sp. zn. K 38/2009

⁶⁷ Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 24. 10. 2014 sp. zn. K 14/2014.

3.4. Povinnost vyvarovat se střetu zájmů

Jak již bylo několikrát v této práci zmíněno, vztah advokáta a klienta stojí na jejich vzájemné důvěře. Zákon o advokacii v ustanovení § 19 předvídá situace, kdy by tato vzájemná důvěra mohla být potenciaálně ohrožena nebo narušena. Advokát, který je zároveň povinen vykonávat advokacii zcela nezávisle, tak v určitých případech může v klientovi vzbudit pocit nedůvěry, že jím poskytnuté informace nebudou v budoucnu ve sporu použity proti němu.⁶⁸ Jestliže tedy nastane některý z taxativně zákonem vymezených případů, advokát má obligatorní povinnost právní zastoupení odmítnout. Jde o případy, kdy dochází ke kolizi s vlastním klientem, společníkem ve sdružení nebo společnosti, s důvěrně sdělenou informací, osobní věcí advokáta nebo mu osoby blízké a zájmy advokáta a klienta.⁶⁹

Nutno podotknout, že postačuje pouze existence hrozícího nebezpečí vzniku střetu zájmu.⁷⁰ Není tedy k založení kárné odpovědnosti advokáta nutné, aby ke střetu zájmu skutečně došlo. Advokát, který i přes vysoké riziko střetu zájmů převezme další zastoupení a který následně jedná v rozporu se zájmy svého původního klienta, se tímto svým zavrženíhodným jednáním dopouští závažného kárného provinění.⁷¹

Povinnost nejednat ve střetu zájmů a odmítnout právní pomoc je upravena také ve stavovských předpisech. Etický kodex vyjmenovává další kolizní důvody v čl. 7 a 8. Spadá sem například i situace, která vznikla při sporu ze smlouvy, jež pro smluvní strany sepsal advokát.⁷² V takovém případě platí, že advokát nesmí zastupovat ve sporu ani jednu ze smluvních stran. Na druhou stranu, pokud obě strany věděly, že advokát poskytuje právní služby pouze jedné z nich a druhá strana měla příležitost obstarat si vlastního právního zástupce, nic právnímu zastoupení nebrání. V praxi často vznikají pochybnosti o tom, které straně vlastně advokát poskytuje právní služby.⁷³ Advokát by se měl mít v takovém případě na pozoru a snažit se tak vyhnout kárné odpovědnosti.⁷⁴

Poskytnutí právní pomoci navzdory střetu zájmů patří mezi častá kárná provinění. Důvodem pro tak značný počet případů kolizí je zvyšující se poptávka po právních službách a snaha získat pro advokátní kancelář novou klientelu. To následně nutí advokáty k obcházení stavovské etiky. K neetickému chování tlačí advokáty i samotní klienti. V praxi

⁶⁸ ČÁP, Petr. In: SVEJKOVSKÝ, Jaroslav a kol. *Zákon o advokacii. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 128-133.

⁶⁹ Tamtéž.

⁷⁰ MAUR, Jakub. *Výkon advokátní praxe*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2020, s. 113.

⁷¹ Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 18. 6. 2004 sp. zn. K 40/97.

⁷² MAUR, Jakub. *Výkon advokátní praxe*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2020, s. 114.

⁷³ ČERMÁK, Karel, VYCHOPENĚ, Martin. In: SVEJKOVSKÝ, Jaroslav a kol. *Zákon o advokacii. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 455-457.

⁷⁴ Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 27. 10. 2006 sp. zn. K 94/06.

často dochází k situacím, kdy klienti raději upřednostňují společného advokáta k vyřešení jejich vzájemného sporu, což však zmiňované ustanovení § 19 AZ neumožňuje a příkazuje advokátovi právní zastoupení odmítnout.⁷⁵ Německá úprava k tomuto přistupuje odlišně, kdy v určitých případech advokát může právně zastupovat obě strany za předpokladu, že původní klient s tímto vysloveně souhlasí poté, co od advokáta obdržel úplné informace s případem konfliktu zájmu a dále pokud to není v rozporu se zájmem spravedlivého výkonu spravedlnosti.⁷⁶ Za takových podmínek vnímám tento postup jako přijatelný. Domnívám se, že vzhledem k vysokému počtu kárných provinění, jež se týkají střetu zájmů a vývoje právních vztahů mezi advokáty a klienty, je přinejmenším vhodné uvažovat o změně současné právní úpravy. Tato novela by měla stanovovat určité podmínky, za kterých by bylo možné poskytovat právní služby více osobám, u kterých hrozí možný střet zájmů, přičemž inspirací by mohla být právě německá úprava.

⁷⁵ MAUR, Jakub. *Výkon advokátní praxe*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2020, s. 115.

⁷⁶ Česká advokátní komora. *Komparativní studie o střetu zájmů ve vybraných zemích EU* [online]. Cak.cz., [cit. 2021-10-5]. Dostupné z: <https://www.advokatni-komora.cz/scripts/detail.php?id=6426>.

4. Odpovědnost advokáta

Advokát při výkonu své profese, ale i ve svém soukromém životě, je vázán určitými pravidly, které je třeba dodržovat a plně respektovat. Některé povinnosti, které advokáta zavazují při výkonu advokacie, byly zmíněny v předchozí kapitole. Závaznost těchto pravidel pro advokáta i v jeho soukromé sféře vyslovil kárný senát kárné komise České advokátní komory ve svém rozhodnutí: „*Pravidla profesionální etiky zavazují advokáta k určitému chování nejen při výkonu advokacie, ale i v soukromé sféře. Proto advokát, který nezaplátí svůj soukromý dluh, navíc přisouzený věřiteli pravomocným rozhodnutím soudu, závažným způsobem porušuje povinnosti advokáta a dopouští se kárného provinění.*“⁷⁷

V případech, že dojde k porušení některé povinnosti, nastupuje odpovědnost za toto porušení. U advokáta rozlišujeme odpovědnost veřejnoprávní, soukromoprávní a kárnou. Je třeba zmínit, že tyto druhy se vzájemně prolínají a překrývají⁷⁸. Může tedy nastat situace, kdy advokát bude odpovídat za své protiprávní činy ve všech uvedených rovinách.

4.1. Odpovědnost veřejnoprávní

Veřejnoprávní odpovědnost představuje především trestní odpovědnost, ale dále také odpovědnost za správní delikty. I přes to, že advokáti i advokátní koncipienti mají plnou trestní odpovědnost a mohou být za svůj spáchaný trestný čin potrestáni, v jedné věci je jim udělena výjimka. Toto specifické postavení získali díky již zmiňované zákonné povinnosti advokátní mlčenlivosti. Advokát tedy nemá na rozdíl od ostatních osob povinnost oznámit spáchání trestného činu dle ustanovení § 368 TZ, o kterém se dozvěděl v souvislosti s poskytováním právních služeb, a za toto své jednání nebude trestně odpovědný.

Dne 1. 2. 2019 nabyla účinnosti novela TZ, jež zakotvila nový trestní čin maření spravedlnosti.⁷⁹ Zavedení tohoto trestného činu vyvolalo mezi advokáty zmatek, neboť skutková podstata tohoto nového trestného činu souvisí či může souviset s činností advokáta při poskytování právní služby. Trestný čin maření spravedlnosti se týká věcných a listinných důkazů a dle skutkové podstaty má být postihován ten, který předkládá v souvislosti se zahájením řízení nepravdivé důkazy. Advokát, který jedná jako zástupce klienta na základě plné moci a činí příslušné procesní úkony v rámci řízení, může být pachatelem tohoto trestného činu,

⁷⁷ Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 1. 10. 2004 sp. zn. K 72/04.

⁷⁸ KRAMER, Jaroslav, LÉKO, Kristián. *Zrada klienta je nejhorší zločin*. [online]. Cak.cz., 18. 8. 2014 [cit. 3. 10. 2021]. Dostupné z: <http://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=13332>.

⁷⁹ Zákon č. 287/2018 Sb., kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů zavedl nový trestný čin v ust. §347 TZ.

a to bez ohledu na to, kdo důkazní prostředek padělal nebo pozměnil. Za trestný čin bude advokát odpovědný, pokud o této skutečnosti věděl.⁸⁰ Z toho vyplývá, že trestný čin maření spravedlnosti lze spáchat jedině v případě, kdy pachatel věděl, že je důkazní prostředek padělaný nebo pozměněný. Pachatelem tohoto trestného činu může být i klient, jestliže osobně předložil padělaný či pozměněný důkazní prostředek soudu či jinému orgánu, a to i přesto, že advokát o této skutečnosti věděl. Dozví-li se o této skutečnosti až poté, dojde k vyloučení trestní odpovědnosti z důvodu nenaplnění jednoho z pojmových znaků trestného činu, a to subjektivní stránky trestného činu.⁸¹ Otázkou je, jak bude advokát prokazovat, že neměl v úmyslu předložit padělaný důkazní prostředek jako nepravý.

Problém vystává i v případě, kdy má advokát pochybnosti o pravosti či pravdivosti listiny, jež mu předložil klient. Advokát je vázán etickým kodexem, který mu nedovoluje ověřovat pravdivost nebo úplnost tvrzení poskytnuté klientem bez jeho souhlasu.⁸² Jedná se o jeden z projevů důvěry, která existuje mezi advokátem a jeho klientem. Jako nejvhodnější opatření, které chrání advokáta před postihem a výrazně nenarušuje důvěrný vztah mezi advokátem a klientem, se jeví podepsání dodatku ke smlouvě a poskytování právních služeb, ve kterém bude klient poučen o následcích předkládání padělaných nebo pozměněných důkazů.⁸³ Důležité je, aby advokát přistupoval k jednotlivým případům individuálně a vyhodnocoval dle konkrétních okolností, zda by klientem předložený důkazní prostředek mohl mít podstatný vliv na rozhodnutí. Jestliže by advokát vyhodnotil důkazní prostředek jako padělaný či pozměněný, upozorní na tuto skutečnost klienta a podle jeho reakce se bude odvíjet další postup. Pokud by klient nevyvrátil advokátovy pochybnosti o důkazu, je advokát oprávněn požádat klienta, aby on sám předložil soudu či jinému orgánu onen věcný nebo listinný důkaz anebo ho předloží sám i s písemným prohlášením klienta, ve kterém klient potvrzuje pravost a úplnost důkazního prostředku.⁸⁴

⁸⁰ Česká advokátní komora. *Informace představenstva ČAK k trestnému činu maření spravedlnosti podle § 347a trestního zákoníku*. [online], cak.cz., [cit. 2020-10-13]. Dostupné z: <https://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=20626>.

⁸¹ Tamtéž.

⁸² Čl. 6 odst. 3 etického kodexu.

⁸³ Česká advokátní komora. *Informace představenstva ČAK k trestnému činu maření spravedlnosti podle § 347a trestního zákoníku*. [online], cak.cz., [cit. 2020-10-13]. Dostupné z: <https://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=20626>.

⁸³ Tamtéž.

⁸⁴ Tamtéž.

4.2. Soukromoprávní odpovědnost

Soukromoprávní odpovědnost advokáta představuje odpovědnost za škodu, kterou způsobí klientovi v souvislosti s poskytováním právních služeb. Z pohledu klienta je vnímána tato odpovědnost jako nejpodstatnější, a to zejména z toho důvodu, že vytyčuje meze advokátovy nezávislosti, díky čemuž se nezdá tak absolutní a rozsáhlá.⁸⁵ Většinou je vztah mezi klientem a advokátem založen smlouvou.⁸⁶ Advokátní smlouva se nejvíce podobá příkazní smlouvě, jež je upravena občanským zákoníkem.⁸⁷ Odpovědnost za škodu se však nebude řídit občanským zákoníkem, neboť existuje speciální úprava obsažená v § 24 AZ, která bude mít přednost dle zásady *lex specialis derogat legi generalis*. Tato speciální úprava se ale aplikuje pouze v případě, že škodu způsobil advokát svému klientovi. Pokud by újmu utrpěla jiná osoba, bude advokát odpovídat za tuto újmu dle obecných ustanovení o náhradě škody upravených občanským zákoníkem.⁸⁸ Nutno podotknout, že s přijetím nového občanského zákoníku došlo k rozšíření odpovědnosti advokáta. Do té doby advokát odpovídal pouze za majetkovou újmu způsobenou výkonem advokacie. Od účinnosti této novely však advokátovi vzniká povinnost nahradit klientům i nemajetkovou újmu.⁸⁹ Zároveň je třeba zdůraznit, že není rozhodné, zda právní služba byla poskytnuta za odměnu, nebo bezúplatně, podstatné je to, že se jedná o nesprávný výkon advokacie.⁹⁰

Nejvyšší soud ve své judikatuře zastává názor, že odpovědnost advokáta za způsobenou újmu vzniklou výkonem advokacie je odpovědností objektivní.⁹¹ Odlišnou představu o této odpovědnosti má prof. JUDr. Luboš Tichý, který nepovažuje poskytování právních služeb za nebezpečnou činnost spojenou ze zvýšeným rizikem újmy, tudíž odpovědnost advokáta za újmu vnímá spíše jako odpovědnost subjektivní.⁹² Argumentuje tím, že u subjektivní odpovědnosti je možné rozpoznat povahu jednání advokáta a míru jeho pochybení, což je u objektivní odpovědnosti zcela vyloučeno, jelikož odpovědnost se mu přičítá nezávisle na okolnostech v jeho sféře.⁹³ Lze se přiklonit k tomuto názoru, neboť odpovědnost by se v tomto případě měla hodnotit podle kritérií odbornosti. Dále tvrdí, že pojmu zavinění rozumí jako

⁸⁵ MAUR, Jakub. *Výkon advokátní praxe*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2020, s.130.

⁸⁶ Právní vztah mezi klientem a advokátem na vzniká také ustanovením soudu nebo určením advokáta Českou advokátní komorou.

⁸⁷ TICHÝ, Luboš. *Odpovědnost advokáta za škodu*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2013, str. 100.

⁸⁸ ŠUSTOVÁ, Jana. *Odpovědnost za škodu způsobenou při výkonu právnícké profese*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 16.

⁸⁹ Tamtéž.

⁹⁰ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 6. 1. 2015, sp. zn. 25 Cdo 4009/2014.

⁹¹ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 23.9. 2010, sp. zn. 25 Cdo 2007/2009.

⁹² TICHÝ, Luboš. *Odpovědnost advokáta za škodu*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2013, str. 98.

⁹³ Tamtéž.

odchylce od vyžadované míry řádné péče, nespátřuje v něm vnitřní, psychický stav jednajícího k jeho vlastnímu protiprávnímu jednání. V jeho právním názoru ho utvrzují i důvody pro zproštění odpovědnosti advokáta, které vykládá jako důvody exkulpační, nikoliv liberační.⁹⁴ Ustanovení § 24 odst. 4 AZ umožňuje zprostit se odpovědnosti za podmínky, pokud advokát nebo společnost prokáže, že *újmě nemohlo být zabráněno ani při vynaložení veškerého úsilí, které lze na nich požadovat*. Již z dikce zákona vyplývá, že lze hovořit o subjektivní odpovědnosti, proto v této věci souhlasím s prof. JUDr. Tichým.

Je důležité zmínit také to, že advokát odpovídá i za újmu způsobenou jeho zástupcem, advokátním koncipientem anebo jiným zaměstnancem.⁹⁵ Následně může advokát požadovat vůči osobě, která újmu způsobila, regresní náhradu, a to dle ustanovení § 250 a násl. ZP

4.2.1. Pojištění

Většina advokátů poskytuje právní služby ve všech oblastech práva, proto jsou na ně kladeny vysoké nároky. Očekává se, že s ohledem na neustále se měnící právní předpisy si budou pravidelně doplňovat vzdělání, aby poskytované právní služby odpovídaly určité kvalitě. Advokát je přece jen také člověk a může se dopustit při své činnosti jistého pochybení, v jehož důsledku vznikne klientovi újma. Aby měl klient skutečně šanci domoci se nároku na náhradu újmy, stanovil zákonodárce jako jeden z předpokladů pro výkon advokacie povinné pojištění pro případ odpovědnosti za újmu v souladu s ustanovením § 24a AZ. Účelem profesního pojištění je tedy ochrana klientů, kteří tak jednoduše mohou uplatňovat svůj nárok na náhradu újmy.

Minimální limit pojistného plnění z pojištění advokátů je určen stavovským předpisem. Tento limit stanovuje představenstvo České advokátní komory usnesením č. 4/2009 Věstníku ze dne 15. 9. 2006. Výše minimálního limitu pojištění se rozlišuje dle toho, zda advokát vykonává advokacii samostatně, ve sdružení, jako komplementář komanditní společnosti nebo společník veřejné obchodní společnosti. Například pro samostatného advokáta v současnosti představuje minimální pojistný limit částku 5 000 000 Kč. Advokáti si mohou sjednat povinné pojištění buď individuálně u jednotlivých pojišťoven, nebo formou hromadného pojištění, které zajišťuje Česká advokátní komora.⁹⁶ Při sjednávání individuálního pojištění jsou sice povinni zohlednit minimální pojistnou částku, ale zároveň musí zvolit vhodnou výši limitu pojistného plnění s ohledem na charakter jejich činnosti a klientely. Je proto nezbytné neopomenout

⁹⁴ Tamtéž, s. 5.

⁹⁵ Ust. §24 odst.1 zákona č. 85/1996, zákon o advokacii, ve znění pozdějších předpisů.

⁹⁶ SVEJKOVSKÝ, Jaroslav a kol. *Advokátní právo*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2017, s.213.

čl. 9 odst. 3 etického kodexu, jež ukládá advokátovi povinnost rozšířit pojištění profesní odpovědnosti v případě zvýšeného rizika u poskytovaných právních služeb. Pokud by tak advokát neučinil, musí odstoupit od smlouvy o poskytování právních služeb. Hromadné pojištění je určeno pouze pro sdružené advokáty a advokáty vykonávající advokacii samostatně, kteří jsou automaticky zahrnováni do této formy pojištění. Mohou si sjednat pojištění i samostatně, avšak tuto skutečnost musí sdělit Komoře včas a předložit doklad nebo jiné osvědčení vydané pojišťovnou o tom, že jsou pro daný kalendářní rok samostatně pojištěni.⁹⁷ Ačkoliv je pojištění pro případ vzniku újmy pro advokáta jednou z povinností zakotvenou zákonem, najdou se i takoví, kteří toto pravidlo nerespektují. Kárné senáty Komory ukládají za porušení této povinnosti sankce, nejčastěji formou pokuty.⁹⁸

Přestože se vychází z odpovědnosti objektivní bez zřetele na zavinění, je pro klienta problematické získat pojistné plnění za škodu způsobenou advokátem. Smluvní stranou pojistné smlouvy je advokát, nikoliv klient, proto pojistné plnění není vypláceno přímo poškozenému klientovi. Aby mohl být poškozený klient úspěšný v uplatňování nároku na náhradu škody, musí se nejdříve obrátit na soud s žalobou na náhradu škody. Je pochopitelné, že je potřeba prošetřit pojistnou událost, tedy jestli advokát škodu opravdu způsobil, ale je opravdu nutné s tím jít hned k soudu? Dle mého názoru jsou tímto soudy zbytečně zatěžovány, navíc poškozený klient musí vynaložit další náklady v souvislosti se soudním řízením, jako je například soudní poplatek. Přikláním se tedy k názoru JUDr. Jany Šustové, aby Komora vykonávala funkci jakéhosi rozhodce mezi advokáty a klienty.⁹⁹ Možnost domoci se náhrady škody soudní cestou by byla současně zachována.

4.3. Kárná odpovědnost

Legální definici kárné odpovědnosti zákon přímo nijak nevymezuje, nicméně jakousi praktickou definici lze do jisté míry dovodit z ustanovení § 32 a násl. AZ., které hned v prvním odstavci říká, že „advokát a advokátní koncipient jsou kárně odpovědni za kárné provinění“. Následující odstavec vysvětluje pojem kárné provinění, kterému se však budu více věnovat v následující podkapitole.

Kárná odpovědnost bývá často spojována s odpovědností za újmu, ovšem vzájemně si podmíněné nejsou. Odpovědnost za škodu nemusí zakládat odpovědnost kárnou a naopak.

⁹⁷ TICHÝ, Luboš. *Odpovědnost advokáta za škodu*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2013, str. 185.

⁹⁸ Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 23. 4. 1999, sp. zn. K 370/98 nebo kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 14. 11. 2003, sp. zn. K 364/98.

⁹⁹ ŠUSTOVÁ, Jana *Odpovědnost za škodu způsobenou při výkonu právní profese*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 37.

Prostřednictvím kárné odpovědnosti jsou chráněny odlišné hodnoty spojené s advokací samotnou. To je zcela jistě důvod, proč je v etickém kodexu jako mezi prvními zavedeno všeobecné pravidlo, že „advokát je všeobecně povinen poctivým, čestným a slušným chováním přispívat k důstojnosti a vážnosti advokátního stavu.“¹⁰⁰ Vstupem do advokátního stavu se stal advokát vázán nejen obecnými právními předpisy, ale převzal na sebe dobrovolně další speciální povinnosti spojené s jeho povoláním, které pro ostatní občany neplatí. Advokát si musí být tak vědom toho, že je do určité míry limitován zejména ve svých projevech na úkor ústavních práv svobody projevu a práva na informace.¹⁰¹ Typicky se může jednat o svobodu slova, která stojí naproti povinnosti mlčenlivosti.¹⁰² Advokátní koncipienti činí vše pro to, aby mohli být zapsáni do seznamu advokátních koncipientů a následně i do seznamu advokátů. Advokát navíc skládá i slib, jehož znění obsahuje ustanovení § 5 odst. 1 písm. b) AZ: „Slibuji na svou čest a svědomí, že budu ctít právo a etiku povolání advokáta a chránit lidská práva. Slibuji, že budu dodržovat povinnost mlčenlivosti a dbát důstojnosti advokátního stavu.“ Tímto slibem advokát přejímá povinnosti, které ho odlišují od ostatních občanů a počíná tím i jeho kárná odpovědnost.¹⁰³

Tuto disciplinární odpovědnost upravuje zákon o advokacii a také advokátní kárný řád. O kárném provinění advokáta nerozhoduje soud, jak je to v případě soukromoprávní a trestněprávní odpovědnosti, nýbrž tříčlenný kárný senát. Tento senát je sestaven z řady členů kárné komise Komory, jež o kárném provinění rozhodují v rámci kárného řízení. Kárné řízení je zahajováno kárnou žalobou, kterou je oprávněn podat jedině kárný žalobce.¹⁰⁴ Za kárné provinění lze uložit advokátovi kárné opatření. Ta jsou v demonstrativně vyjmenována v ustanovení § 32 AZ a můžeme mezi ně zařadit například napomenutí, pokutu, dočasný nebo vyškrtnutí ze seznamu advokátů či advokátních koncipientů.

¹⁰⁰ Čl. 4 odst. 1 etického kodexu

¹⁰¹ SOKOL, Tomáš. In: KOVÁŘOVÁ, Daniela a kol. *Zákon o advokacii a stavovské předpisy: komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017, s. 215.

¹⁰² SYKA, Jan. In: KOVÁŘOVÁ, Daniela a kol. *Zákon o advokacii a stavovské předpisy: komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017, s. 509.

¹⁰³ Tamtéž s. 510–511.

¹⁰⁴ Ust. §33odst.1 a násl. zákona č. 85/1996, zákon o advokacii, ve znění pozdějších předpisů.

5. Kárné provinění

Jak jsem již zmínila, je nutné, aby se advokát či advokátní koncipient dopustili kárného provinění, aby nastala jejich kárná odpovědnost.

5.1. Definice kárného provinění

Pojem kárné provinění definuje ustanovení § 32 odst.2 AZ jako „závažné nebo opětovné zaviněné porušení povinností stanovených advokátovi nebo advokátnímu koncipientovi tímto nebo zvláštním zákonem s výjimkou zákona o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu nebo stavovským předpisem.“

Kárným proviněním se tedy rozumí nedodržování a nerespektování povinností, jež vynucuje zákon o advokacii, jiné zvláštní zákony a stavovské předpisy, a má tedy za následek vznik kárné odpovědnosti. Za zvláštní zákony považujeme všechny právní předpisy, kterými je advokát vázán i ve svém běžném občanském životě, přičemž tato vázanost právními předpisy je vyjádřena i v ustanovení § 3 odst. 1 AZ.¹⁰⁵

Ustanovení § 32 AZ náleží k právním normám s tzv. neurčitou hypotézou, což znamená, že se právní norma vztahuje na předem neomezený a nedefinovaný okruh případů. V žádném právním předpise tedy nenalezneme typové znaky skutkových podstat kárného provinění. I přes absenci formální definice kárného provinění v praxi nenastávají problémy týkající se výkladu pojmu kárného provinění.¹⁰⁶ Naopak se tento nedostatek stává výhodou pro rozhodující orgány, které tak oproti stanovení taxativního výčtu skutkových podstat mohou na základě vlastního uvážení a posouzení všech okolností jednání rozhodnout, zda se jedná, či nejedná o kárné provinění.

5.2. Znaky kárného provinění

Aby jednání advokáta mohlo být kvalifikováno jako kárné provinění, je třeba naplnit určité znaky. Musí se jednat o závažné nebo opakované porušení pravidel ať už ve vztahu ke klientům, ostatním advokátům, soudům, orgánům Komory nebo veřejnosti a zároveň musí vykazovat i některou z forem zavinění.

U závažnosti kárného provinění je určujícím kritériem chování advokáta vůči klientovi, soudům a jiným orgánům, advokacii, veřejnosti, a to, jakým způsobem může advokát svým

¹⁰⁵ SYKA, Jan. In: KOVÁŘOVÁ, Daniela a kol. *Zákon o advokacii a stavovské předpisy: komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017, s. 511.

¹⁰⁶ SEDLATYÝ, Bohuslav. In: SVEJKOVSKÝ, Jaroslav a kol. *Zákon o advokacii. Komentář*. 1.vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 231.

závadným chováním poškodit advokátní stav.¹⁰⁷ Další kritéria, která hodnotí závažnost, jsou uvedena i v ustanovení § 24 odst. 2 advokátního kárného řádu: „*Při rozhodování o upuštění od uložení kárného opatření podle § 32 odst. 5 zákona a při ukládání kárného opatření přihlíží kárný senát zejména k povaze skutku a jeho následkům, k okolnostem, za nichž byl spáchán, k osobě kárně obviněného a míře jeho zavinění, jakož i k jeho osobním poměrům.*“ Tato kritéria jsou sice systematicky zařazena v ustanovení týkající se kárných opatření, nicméně nelze vyloučit, že dané ustanovení se vztahuje k definici kárného provinění.¹⁰⁸

Jednání, které nespĺňuje výše uvedená kritéria základní závažnosti, může být kvalifikováno jako kárné provinění, je-li norma porušena opětovně.¹⁰⁹ Opětovné porušení normy je posuzováno v časové souvislosti a v souvislosti s předmětem deliktu chování s předchozím porušením.¹¹⁰ K závažnosti a opětovnému porušení povinnosti se vyjádřil i kárný senát kárné komise České advokátní komory, a to tak, že kárnou odpovědnost nezakládá porušení povinnosti, které je ojedinělé a nezávažné.¹¹¹ Byť jsou na advokáta kladeny přísnější požadavky než na ostatní, není neomylný. Myslím si, že není nutné ho sankcionovat za každou malichernost.

U zavinění, které je dalším podstatným znakem kárného provinění, rozlišujeme jeho dvě formy, a to úmysl nebo nedbalost. Většina advokátů se snaží plnit své povinnosti při výkonu advokacie řádně, proto existuje málo těch, kteří by úmyslně porušili některou ze svých povinností. Už tak je samotný výkon advokacie dosti namáhavý na to, aby si ještě přidělávali starosti kárnou odpovědností.¹¹² Z tohoto důvodu se proto v praxi objevuje častěji zavinění ve formě nedbalosti, kterou dále rozlišujeme na vědomou a nevědomou. Pokud se jedná o vědomou nedbalost, zde si advokát uvědomuje, že může svým jednáním ohrozit nebo porušit klientovy zájmy, ale bez přiměřených důvodů spoléhá, že tento následek nezpůsobí. Pro nevědomou nedbalost je naopak charakteristické to, že advokát nejedná s vědomím rizika, zároveň však nezachová potřebnou míru opatrnosti, která je po něm požadována.¹¹³

¹⁰⁷ Tamtéž.

¹⁰⁸ SYKA, Jan. In: KOVÁŘOVÁ, Daniela a kol. *Zákon o advokacii a stavovské předpisy: komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017, s.512.

¹⁰⁹ Tamtéž.

¹¹⁰ SEDLATÝ, Bohuslav. In: SVEJKOVSKÝ, Jaroslav a kol. *Zákon o advokacii. Komentář*. 1.vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 230-235.

¹¹¹ Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise České advokátní komory ze dne 8. 3. 1996, sp. zn. K 110/95.

¹¹² SYKA, Jan. In: KOVÁŘOVÁ, Daniela a kol. *Zákon o advokacii a stavovské předpisy: komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017, s. 511.

¹¹³ SEDLATÝ, Bohuslav. In: SVEJKOVSKÝ, Jaroslav a kol. *Zákon o advokacii. Komentář*. 1.vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 230-235

5.3. Nejzávažnější kárná provinění

Mezi nejčastější pochybení advokátů patří jistě nedodržení stanovené lhůty k učinění podání, zejména odvolání nebo jiného opravného prostředku.¹¹⁴ V takovém případě advokáti namísto toho, aby informovali klienta o svém profesním pochybení, snažili se napravit svůj prohřešek a klienta odškodnit, svou chybu zatají. Klient tak zjistí důsledek advokátova selhání, až když je proti němu prováděna exekuce.¹¹⁵ Dále mezi závažná provinění advokátů patří i případy, kdy advokát neoznámí klientovi, jak jeho věc postupuje.¹¹⁶ Tedy i přes to, že advokát neopomene podat jménem klienta opravný prostředek, ale neinformuje svého klienta o stavu věci, porušuje čl.9 odst. 1 etického kodexu.

Nejpřísnější kárná opatření ukládají kárné senáty za taková kárná provinění, kterými advokáti porušují předpisy, jež souvisejí s nakládáním s penězi, cennými papíry nebo jiným majetkem složeným do advokátní úschovy. Takovým excesem advokát projevuje naprostou morální nezpůsobilost pro výkon advokacie.¹¹⁷ Pokud se advokát dopustí takového kárného provinění, kárné senáty se nebojí uchýlit k uložení toho nejpřísnějšího kárného opatření – vyškrcnutí advokáta ze seznamu advokátů.¹¹⁸ V lepším případě jim je uloženo kárné opatření ve formě dočasného zákazu výkonu advokacie¹¹⁹ nebo vysoká pokuta.¹²⁰

Při posuzování závažnosti kárného provinění je nutné brát v úvahu i postoj advokáta ke kárnému provinění, kterého se dopustil, a zhojitelnost následků, jež způsobil svým jednáním. Z těchto důvodů jsou považována za nejzávažnější kárná provinění ta, která nevratně poškozují klienta, a to zejména tehdy, pokud se advokát dopustil takového jednání úmyslně.¹²¹

Dále mezi nejzávažnější kárná provinění patří i porušení povinnosti mlčenlivosti, závažné chyby vzniklé při vydávání prohlášení o pravosti podpisu nebo zpronevěra svěřeného majetku.¹²²

¹¹⁴ Kárný příkaz kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 6. 5. 2014 sp. zn. K 16/2014.

¹¹⁵ SVEJKOVSKÝ, Jaroslav a kol. *Advokátní právo*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2017, s. 301.

¹¹⁶ Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 16. 4. 2014 sp. zn. K 63/2013.

¹¹⁷ SVEJKOVSKÝ, Jaroslav a kol. *Advokátní právo*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2017, s. 301.

¹¹⁸ Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 3. 6. 2006 sp. zn. K 8/06 nebo kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 1. 4. 2005 sp. zn. K 145/04.

¹¹⁹ Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 15. 4. 2005 sp. zn. K 128/04.

¹²⁰ Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 4. 5. 2015 sp. zn. K 18/2014.

¹²¹ SVEJKOVSKÝ, Jaroslav a kol. *Advokátní právo*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2017, s.301.

¹²² Tamtéž.

6. Kárné opatření

Je-li zjištěno kárné provinění advokáta či advokátního koncipienta, rozhodne kárný senát kárné komise Komory o uložení kárného opatření. Kárné opatření tak představuje sankci za kárné provinění, jehož se advokát nebo advokátní koncipient dopustil. Zákon o advokacii obsahuje taxativní výčet těchto opatření v ustanovení § 32 odst. 3 a 4, přičemž ta jsou v zákoně odstupňována dle závažnosti. Pokud bude advokátovi uloženo kárné opatření ve formě napomenutí, bude to pro něj tedy znamenat nejmenší újmu. Naopak uložení kárného opatření ve formě vyškrtnutí ze seznamu nebo dočasného zákazu výkonu advokacie zasáhne život advokáta nejvíce. Z toho důvodu by se mělo přistupovat k ukládání těchto druhů kárných opatření co nejvíce citlivě a užívat v krajních případech, kdy se jedná buď o velmi závažné porušení povinností, nebo se často protiprávní jednání opakuje, což svědčí o zřejmé lhostejnosti a neúctě k advokátnímu stavu.

Při rozhodování o formě kárného opatření je nutné brát v úvahu dle ustanovení § 24 odst.2 advokátního kárného řádu povahu skutku, rozsah následku, okolnosti, za kterých byl skutek spáchán, osobu advokáta či advokátního koncipienta, jejich osobní poměry a v neposlední řadě i míru zavinění. V každém rozhodnutí by pak neměla chybět úvaha o tom, proč bylo uloženo ono konkrétní kárné opatření. V případě, že kárný senát v rozhodnutí neuvede, co jej vedlo k uložení daného opatření a výměry, poruší tím zásadu přiměřenosti sankce.¹²³

Následující tabulka zobrazuje přehled kárných rozhodnutí, která v kalendářních letech 2016- 2020 nabyla právní moci¹²⁴

	2016	2017	2018	2019	2020	Celkem
Upuštění	7	7	15	8	5	42
Napomenutí	22	10	15	9	12	68
Veřejné napomenutí	0	0	0	0	0	0
Pokuta	40	6	37	38	38	159
Dočasný zákaz	1	0	3	2	2	8
Vyškrtnutí	5	0	2	0	1	8
Zákaz činnosti dle § 56a				0	1	1
Odnětí knihy				1	0	1

¹²³ SVEJKOVSKÝ, Jaroslav a kol. *Zákon o advokacii. Komentář*. 1.vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 230.

¹²⁴ Česká advokátní komora. *Přehled kárných rozhodnutí, která nabyla právní moci* [online]. Cak.cz., [cit. 14. 09. 2021]. Dostupné z: <https://www.cak.cz/assets/komora/prehled-karnych-rozhodnuti--stav-k-31--xii--2020.pdf>.

6.1. Napomenutí a veřejné napomenutí

Napomenutí patří k druhému nejčastěji ukládanému kárnému opatření, jak ostatně vyplývá z tabulky uvedené výše. Tato forma kárného opatření se ukládá za kárná provinění, která se vyznačují menší závažností porušení povinností a zejména tehdy, jedná-li se o první profesní pochybení.¹²⁵ Napomenutí bylo uloženo například v případě, kdy advokát neoznámil včas Komoře, že je proti němu zahájeno trestní stíhání¹²⁶ nebo pokud advokát připustil, aby advokátní koncipient vykonávající u něho právní praxi zastupoval klienta jako obecný zmocněnec.¹²⁷ Překvapilo mě, že byla uložena tato nejmírnější forma kárného opatření i v případě, kdy advokát porušil povinnost mlčenlivosti.¹²⁸ Povinnost mlčenlivosti považuji za jednu ze základních a zcela zásadních povinností advokáta. Z toho důvodu si nemyslím, že je pro uložení kárného opatření ve formě napomenutí relevantní skutečnost, že kárně obviněný je *advokátem teprve poměrně krátkou dobu, za niž si ještě nestačil plně osvojit všechny etické normy advokáta.*¹²⁹ Tříletá koncipientská praxe je zavedena právě proto, aby si během ní tyto etické normy advokátní koncipienti jako budoucí advokáti osvojili. K tomu je třeba zmínit, že v jiném kárném rozhodnutí¹³⁰ byl vyjádřen názor, že kárný senát v kárném řízení nemůže brát ohled na krátké působení v advokacii nebo jeho právní nezkušenost.¹³¹ V takovém případě měl být uložen přísnější trest, přičemž dostačující dle mého názoru by byla pokuta.

Rozdíl mezi „prostým“ napomenutím a veřejným napomenutím spočívá v tom, že napomenutí „prosté“ se sděluje pouze advokátovi nebo advokátnímu koncipientovi, zatímco veřejné napomenutí se zveřejňuje ve Věstníku České advokátní komory. Veřejné napomenutí je tak doručováno všem advokátům a advokátním koncipientům, kteří jsou zapsaní v seznamech vedených Komorou.¹³² Jak je patrné z přehledu kárných rozhodnutí, veřejné napomenutí v posledních letech nebylo ani jednou uloženo, naposledy v roce 2009¹³³. I přes to nepovažuji za nutné tuto část zákona novelizovat. Myslím si, že účelem veřejného napomenutí není jen veřejně potrestat advokáta za jeho nevhodné chování a zostudit ho tak před členy

¹²⁵ SEDLATÝ, Bohuslav. Sbíрка kárných rozhodnutí České advokátní komory 2004-2005, *Bulletin advokacie*, 2006, zvláštní číslo, s.4.

¹²⁶ Kárný příkaz kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 27. 9. 2012 sp. zn. K 59/2012.

¹²⁷ Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 16. 5. 2017 sp. zn. K 12/17.

¹²⁸ Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 15. 1. 1999 sp. zn. K 249/98.

¹²⁹ Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 18. 1. 2002 sp. zn. K 56/01

¹³⁰ Kárné rozhodnutí odvolacího senátu kárné komise ČAK ze dne 17. 11. 1998 sp. zn. K 82/97

¹³¹ MAUR, Jakub. *Výkon advokátní praxe*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2020, s.135.

¹³² SYKA, Jan. In: KOVÁŘOVÁ, Daniela a kol. *Zákon o advokacii a stavovské předpisy: komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017, s.512.

¹³³ Česká advokátní komora. *Přehled kárných rozhodnutí, která nabyla právní moci* [online]. Cak.cz., [cit. 14. 09. 2021]. Dostupné z: <https://www.cak.cz/assets/komora/prehled-karnych-rozhodnuti--stav-k-31--xii--2020.pdf>.

Komory, ale varovat i ostatní, jaké chování je nežádoucí a jak může být jejich protiprávní jednání potrestáno.

6.2. Pokuta

Peněžní pokuta je nejužívanější forma kárného opatření, která je ukládána kárně obviněným advokátům a advokátním koncipientům. Maximální výše pokuty je stanovena nařízením vlády č. 487/2020 Sb., o minimální mzdě, ve znění pozdějších předpisů. Horní hranice možné pokuty je určena odlišně pro advokáty a advokátní koncipienty, což logicky vyplývá z jejich vzájemného postavení. Advokátovi je možné uložit pokutu až do výše stonásobku minimální měsíční mzdy, zatímco horní hranice peněžní pokuty u advokátního koncipienta nesmí přesáhnout dvacetinásobek minimální měsíční mzdy.¹³⁴ Kárné senáty kárné komise tak mají široký prostor pro úvahu, v jaké výši pokutu uložit, jelikož jsou limitovány pouze její maximální výší. Co se týče splatnosti pokuty, ta je upravena v ustanovení § 34 odst.4 AZ. Pokud bylo uloženo kárné opatření ve formě pokuty, je nutné ji zaplatit do 15 dnů od právní moci rozhodnutí, není-li stanoveno něco jiného. Výnos z pokut následně putuje do sociálního fondu Komory, který byl zřízen stavovským předpisem, konkrétně usnesením Sněmu č.5/1999 Věstníku, o sociálním fondu České advokátní komory.¹³⁵

Pokuta ve výši 50 000 Kč byla uložena například advokátovi, který předložil uchazeči o pozici právního praktikanta dotazník s otázkami na náboženskou příslušnost, zdravotní postižení, rodinný stav, děti, soudní tresty, což odporuje ustanovení § 316 odst. 4 ZP.¹³⁶ V jiném případě byla advokátovi uložena pokuta ve výši 10 000 Kč za to, že v době pozastavení výkonu advokacie zastupoval své dřívější klienty jako obecný zmocněnec.¹³⁷

6.3. Dočasný zákaz výkonu advokacie

Advokát, kterému je uloženo kárné opatření dočasného zákazu výkonu advokacie, nesmí po dobu určenou kárným rozhodnutím advokacii vykonávat.¹³⁸ Dle ustanovení § 8b odst.1 písm. c) AZ dochází k pozastavení výkonu advokacie, a to dnem, kdy nabylo právní moci rozhodnutí o uložení tohoto kárného opatření. Dočasný zákaz výkonu advokacie může

¹³⁴ Ust. §32 odst.3 a 4 zákona č. 85/1996, zákon o advokacii, ve znění pozdějších předpisů.

¹³⁵ KOVÁŘOVÁ, Daniela, SYKA, Jan. In: KOVÁŘOVÁ, Daniela a kol. *Zákon o advokacii a stavovské předpisy: komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017, s.513.

¹³⁶ Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 16. 10. 2015 sp. zn. K 67/2015.

¹³⁷ Kárné rozhodnutí kárného senátu komise ČAK ze dne 7. 9. 2015 sp. zn. K ČAK K 65/2014

¹³⁸ SYKA, Jan. In: KOVÁŘOVÁ, Daniela a kol. *Zákon o advokacii a stavovské předpisy: komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017, s. 512.

trvat v rozsahu od šesti měsíců do tří let. Orgány komory mají tedy opět široký prostor pro uvážení, v jaké délce kárné opatření uloží. Pokud by advokát kárného opatření nedbal a advokacii dále vykonával i přes zákaz, hrozí mu uložení další sankce v kárném řízení.

Ačkoliv zákon o advokacii umožňuje ukládat advokátům a advokátním koncipientům typově shodná kárná opatření, u tohoto opatření je udělena výjimka. Uložením takové sankce by koncipientská praxe ztratila na významu, neboť v rámci ní se advokátní koncipient připravuje na své budoucí povolání.¹³⁹ Jestliže je však vedeno proti advokátnímu koncipientovi kárné řízení, během něhož se stane advokátem, stále platí omezení dané ustanovením § 32 odst. 4 AZ pro možný postih.¹⁴⁰

6.4. Vyškrtnutí

Vyškrtnutí ze seznamu advokátů je nepřísnejší kárné opatření, které je možno udělit. Z tohoto důvodu je k němu přistupováno co nejcitlivěji, neboť představuje pro advokáta tvrdý zásah do jeho profesního života. Dle ustanovení § 7b odst. 1 písm. d) AZ právní mocí rozhodnutí o uložení tohoto kárného opatření totiž přestává být advokát advokátem. V důsledku vyškrtnutí ze seznamu zanikají kromě oprávnění výkonu advokacie i všechna ostatní práva a povinnosti, která vyplývají ze zákona o advokacii a ze stavovských předpisů.¹⁴¹ Tento důsledek pro advokáta neznamena, že advokacii nebude již moci nikdy v životě vykonávat. Je zde možnost, aby byl advokát znovu zapsán do seznamu advokátů, avšak nejdříve po uplynutí pěti let od vyškrtnutí, jak stanovuje ustanovení § 5 odst. 1 písm. f) AZ.¹⁴²

Aby kárný senát kárné komise Komory shledal za kárné provinění jako adekvátní trest vyškrtnutí ze seznamu, musí advokát porušit své povinnosti tak závažným způsobem, že tím naruší důvěru veřejnosti nejen v důstojnost a vážnost advokátního stavu, ale i v celém právním systému.¹⁴³

¹³⁹SEDLATÝ, Bohuslav. In: SVEJKOVSKÝ, Jaroslav a kol. *Zákon o advokacii. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 230.

¹⁴⁰ Tamtéž.

¹⁴¹ KOVÁŘOVÁ, D. a kol. *Vyškrtnutí ze seznamu advokátů*. [online]. *Bulletin – advokacie.cz*, 2. 11. 2017 [cit. 18. 9. 2021]. Dostupné z: <http://www.bulletin-advokacie.cz/vyskrtnuti-ze-seznamu-advokatu?browser=mobi>.

¹⁴² Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 7. 2018, sp. zn. 33 Cdo 3603/2017

¹⁴³ Česká justice. *ČAK: Odsouzený advokát se může vrátit do profese nejdříve za pět let*. [online]. *Ceska-justice.cz*, 21.5.2017 [cit. 2021-10-8]. Dostupné z: <https://www.ceska-justice.cz/2017/05/cak-odsouzeny-advokat-se-muze-vratit-profese-nejdrive-za-pet-let/>

6.5. Odnětí knihy o prohlášeních o pravosti podpisu

Novela zákona o advokacii z roku 2017 zavedla dvě nová kárná opatření, a to odnětí knihy o prohlášeních o pravosti podpisu a dočasný zákaz správy cizího majetku.¹⁴⁴

Ustanovení § 25a AZ opravňuje advokáta nahradit svým prohlášením úřední ověření podpisu, jak to vyžadují zvláštní právní předpisy, a to se stejnými účinky. Zákon k tomu zmocňuje advokáta za podmínky, že listinu sepsal sám, nebo ji jednající osoba před advokátem vlastnoručně podepsala. Při tomto úkonu advokáti v mnoha případech opatřili prohlášení dřívějším datem, čímž se dopouštěli závažného kárného provinění. Předchozí výčet možných kárných opatření neumožňoval efektivně zabránit dalšímu páchaní kárného provinění v souvislosti s prohlášením o pravosti podpisu. Orgány Komory neměly pravomoc odejmout knihy o prohlášeních o pravosti podpisu, která by prokázala, zda k prohlášení skutečně došlo a zda jej učinil daný advokát.¹⁴⁵ Současně bylo s novelou přijato i preventivní opatření, jež umožňuje předsedovi kontrolní rady předběžně zadržet knihu, a tím zamezit páchání dalších kárných provinění v souvislosti s knihou.¹⁴⁶

Délka trvání tohoto kárného opatření je stanovena na dobu od šesti měsíců do tří let. Jak vyplývá z ustanovení § 32 odst.7 AZ, lze kárné opatření odnětí knihy o prohlášeních o pravosti podpisu uložit samostatně, nebo společně s jiným kárným opatřením. Od účinnosti novely byl uložen tento druh sankce zatím pouze jednou, jak lze vyčíst z tabulky uvedené výše. Ačkoliv kárné opatření odnětí knihy o prohlášeních o pravosti podpisu není v praxi ještě tak rozšířené, hodnotím jeho zavedení kladně. Česká advokátní komora konečně může přímo zasáhnout do činnosti advokáta v souvislosti s prohlášením o pravosti podpisu a reagovat tak na nežádoucí praxi advokátů.

Vzhledem k tomu, že prohlášení má povahu veřejné listiny, je nutné s ním patřičně nakládat, a to nejen pod hrozbou trestněprávní sankce.¹⁴⁷ Z tohoto hlediska považuji za účelné, že bylo přijato kárné opatření, které efektivněji postihne advokáty za kárné provinění související s ověřováním pravosti podpisu.

¹⁴⁴ Novela zákona č. 258/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů

¹⁴⁵ Důvodová zpráva k zákonu č. 258/2017 Sb.

¹⁴⁶ Ust. §25b odst.2 zákona č. 85/1996, zákon o advokacii, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁴⁷Ust. §329 TZ a ust. §209 zákona č.40/2009, trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

6.6. Dočasný zákaz výkonu činnosti podle § 56a zákona o advokacii

Již zmiňovaná novela k zákonu č. 258/2017 Sb. přinesla kromě odnětí knihy o prohlášeních o pravosti podpisu i možnost uložení dočasného zákazu výkonu správy majetku, která spočívá v provádění tzv. advokátních úschov. Zákon o advokacii, konkrétně ustanovení § 56 odst. 1, opravňuje advokáta přijímat do úschovy finanční prostředky a listiny. Nejčastěji je advokátní úschova využívána při prodeji nemovitostí, kdy si smluvní strany nejsou jisty, že druhá strana svou povinnost ze smlouvy splní. Advokáti, kteří se před zavedením tohoto druhu nového kárného opatření dopustili kárného provinění v souvislosti s advokátní úschovou, nemohli být účinně potrestáni, neboť předchozí výčet kárných opatření žádný efektivní nástroj neobsahoval.¹⁴⁸

Dočasný zákaz výkonu správy majetku je možné uložit v rozsahu od 6 měsíců do 3 let. Je trestem subsidiárním, což znamená, že může být uložen samostatně nebo vedle jiného kárného opatření.¹⁴⁹

6.7. Upuštění od uložení kárného opatření

Zákon o advokacii v ustanovení §32 odst.5 umožňuje za určitých podmínek upustit od uložení kárného opatření. K upuštění dochází za předpokladu, že se jedná o méně závažné porušení povinností a samotné projednání kárného provinění je možné považovat za postačující. Jestliže kárný senát dospěje k závěru, že se advokát skutečně dopustil skutku, ze kterého je obviněn, musí následně zvážit závažnost porušení povinností a efekt projednání kárného provinění. Na první pohled se může zdát, že komentované ustanovení koliduje s ustanovením §32 odst.2 AZ, které definuje kárné provinění. Ustanovení o upuštění od uložení kárného opatření je však nutné vykládat v souladu s tímto ustanovením. To znamená, že přistoupit k upuštění kárného opatření lze v případě, kdy je chování advokáta posuzováno sice jako závažné nebo opětovně zaviněné porušení povinností, ale v rámci hodnocení stupně závažnosti dosahuje menší míry. V úvahu se bere i chování kárně obviněného v průběhu kárného řízení nebo jeho postoj k věci a poškozenému.¹⁵⁰ Novela zákona č. 258/2017 Sb. přinesla obdobnou možnost jako v případě uzavření dohody o vině a trestu podle trestního řádu. Uzavře-li kárně obviněný s poškozeným písemnou dohodu, která dokládá odstranění následků

¹⁴⁸ Důvodová zpráva k zákonu č. 258/2017 Sb.

¹⁴⁹ Ust. §32 odst.7 zákona č. 85/1996, zákon o advokacii, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁵⁰ KOVÁŘOVÁ, Daniela, SYKA, Jan. In: KOVÁŘOVÁ, Daniela a kol. *Zákon o advokacii a stavovské předpisy: komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017, s.513.

způsobené porušením povinností, lze toto považovat vzhledem k okolnostem případu za dostačující a rozhodnout tak o upuštění od uložení kárného provinění.¹⁵¹

Kárný senát rozhodl o upuštění od uložení kárného opatření v uvedeném případě: „*Je kárným proviněním, jestliže advokát vyhotoví pro klienta listiny, které ze zákona musí být sepsány jako listiny veřejné.*“¹⁵²Kárně obviněná tvrdila, že listiny sepsala po konzultaci s vyšší soudní úřednicí z rejstříkového soudu, která ji ujistila o tom, že listiny nemusí být ve formě veřejného zápisu a že tedy může sepsat tyto listiny jako advokátka. Dále zdůraznila, že žádná škoda klientovi nevznikla, k čemuž kárný senát rovněž přihlédl. Advokátka se opětovně klientovi omluvila a svého jednání litovala. Dokonce klientovi vrátila část peněz, které jí zaplatil za poskytnuté právní služby. Vzhledem k okolnostem, za jakých se advokátka kárného provinění dopustila, a jejímu následnému chování považují samotné projednání případu v kárném řízení za přiměřený trest. Nezbyvá mi nic jiného než se s daným rozhodnutím kárného senátu souhlasit.

¹⁵¹ Ust. §32 odst.5 zákona č. 85/1996, zákon o advokacii, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁵² Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 4. 6. 2015 sp. zn. K 21/2015.

7. Komparace kárné odpovědnosti u ostatních právnických profesí

S kárnou odpovědností se lze setkat i v rámci jiných právnických povolání, u kterých existuje zákonná úprava této disciplinární odpovědnosti. Nemá smysl zde rozebírat a zabývat se jednotlivými kárnými odpovědnostmi ostatních kárných profesí, neboť by to bylo téma tak rozsáhlé, že by jistě vydalo na celou diplomovou práci. Z toho důvodu se budu v této kapitole zaměřovat pouze na soudce, státní zástupce a notáře, a to s důrazem na odlišnosti právní úpravy.

7.1. Kárná odpovědnost soudce

Základem právní úpravy kárné odpovědnosti soudce je ustanovení § 86 až § 90 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, ve znění pozdějších předpisů a dále zákon č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů, ve znění pozdějších předpisů. Zákon o soudech a soudcích obdobně jako zákon o advokacii stanovuje soudci řadu povinností, které musí plnit k ochraně důstojnosti soudcovské funkce a důvěry v nezávislost, nestrannost, odbornost a spravedlivé rozhodování.¹⁵³ Nedodržením těchto povinností dochází ke vzniku kárné odpovědnosti soudce.

Zprvu je třeba zdůraznit, že soudci oproti advokátům nemohou být odpovědni za škodu, kterou způsobili při výkonu funkce. Pokud by tomu tak bylo, soudci by nemohli rozhodovat objektivně z důvodu snahy minimalizovat případnou újmu. V rovině soukromoprávní tak neodpovídá za svá pochybení soudce, nýbrž stát, který ho výkonem veřejné moci pověřil, čímž je zaručena nezávislost a nestrannost soudního rozhodování.¹⁵⁴

Důležité je zmínit i to, že o kárném provinění soudců nerozhoduje samosprávný orgán, jak je tomu u advokátů, ale Nejvyšší správní soud.¹⁵⁵ Kárné žaloby tak řeší šestičlenný senát složený ze soudců, advokátů, státních zástupců a osob vykonávajících jiné právní povolání.¹⁵⁶ Proti rozhodnutí soudu však není možné podat odvolání, neboť kárné řízení soudců je na rozdíl od advokátů jednoinstanční. Jedinou možnou obranou je tak podání návrhu na obnovu řízení, případně stížnost k Ústavnímu soudu.¹⁵⁷ To by se ale v nejbližší době mělo

¹⁵³ Ust. §87 odst.1 zákona č.6/2002 Sb., o soudech a soudcích, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁵⁴ ŠUSTOVÁ, Jana. *Odpovědnost za škodu způsobenou při výkonu právní profese*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2016, s.89.

¹⁵⁵ Ust. §3 zákona č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁵⁶ Ust. 4 odst.1 zákona č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁵⁷ ŠUSTOVÁ, Jana. *Odpovědnost za škodu způsobenou při výkonu právní profese*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 101.

změnit. Uvažuje se, že by kárné řízení mohlo být vedeno jako dvouinstanční. Kárné žaloby by v první instanci rozhodovaly senáty u vrchních soudů a případná odvolání by přezkoumával Nejvyšší soud a Nejvyšší správní soud v senátech složených výhradě ze soudců.¹⁵⁸ Nedomnívám se, že by jednoinstanční řízení představovalo nevhodný model. Soudci vnímali jednoinstanční řízení jako nedostatečné, neboť jim tak nebylo dostatečně garantováno právo na spravedlivý proces. Na druhou stranu současná právní úprava jim umožňuje obrátit se v případě nespokojenosti rozhodnutí kárného soudu na Ústavní soud, který tak ve své podstatě ztělesňuje „odvolací“ soud. Také se neztotožňuji s argumentem, že soudcovské povolání je samo o sobě tak náročné, že jedině soudce může soudit jiného soudce. Jak trefně poznamenal ve svém článku Odpovědnost a disciplína soudce (v přerodu?) JUDr. Michal Bobek, soudcovské povolání není jaderná fyzika, aby nemohl nikdo jiný než soudce rozhodovat o dalších soudcích.¹⁵⁹ Naopak si myslím, že pestrost složení speciálního kárného senátu může zaručit při rozhodování větší objektivitu a koherenci.

Trestněprávní odpovědnost je pojímána taktéž odlišně. Soudce, který při výkonu nebo v souvislosti s výkonem své funkce spáchal trestný čin, může být trestně stíhán nebo vzat do vazby pouze se souhlasem prezidenta republiky.¹⁶⁰ Tato povinnost se vztahuje i na případy, kdy soudce již nevykonává soudcovskou funkci.¹⁶¹

Rozdílný je i okruh možných kárných žalobců, kterým může být i například prezident republiky.¹⁶²

Kárná opatření, která lze uložit soudci, jsou důtka, snížení platu až o 30 % na dobu maximálně 1 roku, odvolání z funkce předsedy senátu a odvolání z funkce soudce.¹⁶³ Na základě uvedeného taxativního výčtu kárných opatření lze zhodnotit, že obdobná kárná opatření jsou vyjmenována i v zákoně o advokacii (např. napomenutí=důtka, odvolání z funkce=zákaz výkonu advokacie). Myslím si, že by bylo nepochybně lepší uvažovat namísto snížení platu o zavedené pokuty jako peněžité sankci. Při čtení rozhodnutí o kárném provinění soudce si lze tak těžko představit, jakou měrou postihlo snížení platu soudce a o jak závažné porušení jeho povinností šlo, neboť údaj o platových poměrech soudce není veřejně přístupnou informací.

¹⁵⁸ Česká tisková kancelář. *Sněmovna podpořila změnu pravidel kárných řízení se soudci* [online]. 10.12. 2020 [cit. 2021-10-8]. Dostupné z: <https://advokatnidenik.cz/2020/12/10/snemovna-podporila-zmenu-pravidel-karnych-řízení-se-soudci/>.

¹⁵⁹ BOBEK, Michal. Odpovědnost a disciplína soudce (v přerodu?). *Právní rozhledy*, 2011, č.14, str.502.

¹⁶⁰ Ust. §76 odst.1 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁶¹ KOUCOUREK, Jiří. *Zákon o soudech a soudcích: komentář*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 204 – 206.

¹⁶² Ust. §8 odst.2 písm.a) zákona č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁶³ Ust. §88 odst.1 zákona č.6/2002 Sb., o soudech a soudcích, ve znění pozdějších předpisů.

7.2. Kárná odpovědnosti státního zástupce

Hmotněprávní úpravu kárné odpovědnosti státního zástupce vymezuje konkrétně ustanovení §27-§32 zákona č.283/1993 Sb., zákon o státním zastupitelství ve znění pozdějších předpisů. Procesněprávní úprava je zakotvena v zákoně č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů, ve znění pozdějších předpisů. Zákon o státním zastupitelství obsahuje definici kárného provinění, která je v podstatě totožná s definicí kárného provinění soudců.¹⁶⁴

Obecně lze konstatovat, že odpovědnost státních zástupců má velice blízko k odpovědnosti soudců. Státní zástupce se stejně jako soudce podílí na výkonu veřejné moci, což napovídá tomu, jaký bude postup v případě odpovědnosti za škodu, kterou státní zástupce při výkonu své funkce způsobí. Zásadní je zde ustanovení § 23 zákona o státním zastupitelství, které označuje provedené úkony státního zástupce za úkony státního zastupitelství. Odpovědnost za způsobenou škodu nese, stejně jako tomu je u soudců, stát.¹⁶⁵ Individuální odpovědnost státního zástupce je tedy vyloučena stejně jako u soudce z důvodu zajištění nestrannosti a nezávislosti. Avšak nestrannost státního zástupce a soudce je zde třeba vnímat odlišně. Zatímco soudce je vázán při rozhodování pouze zákonem¹⁶⁶, státní zástupce je povinen řídit se pokyny vedoucího státního zástupce a státního zástupce nejbližší vyššího státního zastupitelství. Státní zástupce může odmítnout pokyn splnit pouze v případě, jestliže je pokyn v konkrétní věci v rozporu se zákonem.¹⁶⁷

Kárná opatření, která lze uložit státnímu zástupci za kárné provinění, jsou prakticky shodná s výčtem kárných opatření, jež obsahuje zákon o soudech a soudcích. Zákon o státním zastupitelství navíc zakotvuje možnost vedoucímu státnímu zástupci písemně vytknout drobné nedostatky a poklesky, aniž by byl podán proti státnímu zástupci návrh na zahájení kárného řízení.¹⁶⁸ Z toho vyplývá, že vedoucí státní zástupce, který odpovídá za chod státního zastupitelství, je oprávněn vykonávat nad podřízenými státními zástupci kontrolu a řídit jejich činnost.

Kárné provinění státních zástupců projednává také Nejvyšší správní soud, který rovněž zasedá ve speciálním šestičlenném senátu. V kárném senátu zasedá předseda senátu, kterým je soudce Nejvyššího správního soudu, a jeho zástupce, jenž je soudcem Nejvyššího soudu, a čtyři

¹⁶⁴ Ust. §28 zákona č.283/1993 Sb., o státním zastupitelství ve znění pozdějších předpisů.

¹⁶⁵ a to dle zákona č.82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem.

¹⁶⁶ Čl. 95 odst.1 Ústavy

¹⁶⁷ Ust. §12d a §12e zákona č. č.283/1993 Sb., o státním zastupitelství ve znění pozdějších předpisů.

¹⁶⁸ Ust. §30 odst.3 zákona č.283/1993 Sb., o státním zastupitelství ve znění pozdějších předpisů.

přisedící. Rozdíl ve složení kárného senátu oproti kárnému řízení ve věcech soudců je ten, že dva z přisedících jsou vždy státní zástupci.¹⁶⁹

Další odlišnosti lze spatřovat i v okruhu osob oprávněných k podání návrhu na zahájení kárného řízení, kdy kromě ministra spravedlnosti mohou podat návrh i k tomu oprávnění státní zástupci.¹⁷⁰ Zvláštností u státních zástupců je odlišná objektivní lhůta pro zahájení kárného řízení, jež činí dva roky.¹⁷¹ Naproti tomu procesněprávní předpis, který upravuje kárné řízení státních zástupců, stanovuje objektivní lhůtu dva roky.¹⁷² Jedná se o situaci, kdy tu máme dva právní předpisy stejné právní síly, které různě řeší jednu a tu samou věc. Nejvyšší správní soud se přiklonil k aplikaci normy hmotněprávní a odůvodnil své rozhodnutí následovně: „*Procesní norma se nemůže stát překážkou k aplikaci normy hmotněprávní a nemůže ji derogovat za použití pravidel speciality či posteriority. Ustanovení § 9 odst. 1 zákona č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců a státních zástupců, ve znění zákona č. 314/2008 Sb., které legitimuje k podání návrhu na zahájení řízení do tří let od spáchání kárného provinění proto musí ustoupit § 29 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, jež jako norma hmotněprávní stanoví, že kárná odpovědnost státního zástupce za kárné provinění zaniká, nebyl-li do dvou let od jeho spáchání podán návrh na zahájení kárného řízení.*“¹⁷³ Ačkoliv se ztotožňuji s rozhodnutím Nejvyššího správního soudu s ohledem na to, že daný výklad je ve prospěch kárně obviněného, nelze opomenout, že je tím značně zvýhodněno postavení státního zástupce oproti soudcům a advokátům. Považuji za vhodné prodloužit lhůtu pro podání kárné žaloby na tři roky a v návaznosti na to i lhůty pro zánik kárné odpovědnosti státních zástupců, neboť neexistuje racionální důvod pro odchýlnou právní úpravu.

7.3. Kárná odpovědnost notářů

Notářskou činnost reguluje zákon č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti ve znění pozdějších předpisů (dále jen „notářský řád“), a to především v ustanovení § 45 až § 51.

Kárná odpovědnost notáře se ze všech uvedených právnických profesí svou právní úpravou nejvíce podobá kárné odpovědnosti advokáta. Definice kárného provinění v ustanovení § 48 odst. 2 notářského řádu je prakticky shodná s definicí kárného provinění advokáta, neboť

¹⁶⁹ Ust. §4a zákona č.7/2002 Sb. o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁷⁰ Ust. §8 odst.5 zákona č.7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁷¹ Ust. §29 zákona č.283/1993 Sb., o státním zastupitelství ve znění pozdějších předpisů.

¹⁷² Ust. §9 odst.1 zákona č.7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁷³ Rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 12 Ksz 2/2009 – 55 ze dne 16. 9. 2009.

spočívá v „závažném nebo opětovném porušení jeho povinností stanovených tímto zákonem nebo zvláštním právním předpisem, s výjimkou zákona o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, nebo předpisem Komory, anebo usnesením orgánu notářské samosprávy, nebo závažné nebo opětovné narušení důstojnosti notářského povolání jeho chováním.“¹⁷⁴

Další rys, který spojuje činnost notáře s činností advokáta, je soukromoprávní odpovědnost. Notář může být odpovědný za újmu, kterou způsobil v souvislosti s výkonem činnosti, a to i tehdy, byla-li způsobena jeho zaměstnancem.¹⁷⁵ Za způsobenou újmu odpovídá notář pouze v případě, nestanoví-li zákon č.82/1998 Sb., zákon o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem, ve znění pozdějších předpisů něco jiného.¹⁷⁶

Pravomoc rozhodovat o kárném provinění náleží tříčlennému kárnému senátu složenému z členů kárné komise, která je jedním z orgánů Notářské komory.¹⁷⁷ O kárném provinění notářů tak rozhodují příslušníci stejné právnické profese jako v případě advokátů. Stejně jako všechna ostatní kárná řízení je i toto řízení zahajováno na návrh.¹⁷⁸ Okruh kárných žalobců je však širší než u advokátů, což je dáno členěním profesní samosprávy notářů.¹⁷⁹ V každém obvodu krajského soudu existuje samostatná notářská komora, které dohromady tvoří Notářskou komoru České republiky.¹⁸⁰ Kárným žalobcem tak může být kromě ministra spravedlnosti i prezident Notářské komory ČR nebo předseda krajského či okresního soudu.¹⁸¹ Odlišná je subjektivní lhůta pro podání návrhu na zahájení kárného řízení, která u notářů činí pouze šest měsíců.¹⁸² Mezi možná kárná opatření, která lze notáři za kárné provinění uložit, řadíme písemné napomenutí, pokutu až do výše stonásobku minimální měsíční mzdy nebo odvolání notáře.¹⁸³ Notářský řád stejně jako zákon o advokacii připouští proti rozhodnutí kárného senátu podat odvolání.¹⁸⁴ Dalším prostředkem nápravy proti pravomocnému rozhodnutí odvolacího

¹⁷⁴ Ust. 48 odst.2 zákona č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti ve znění pozdějších předpisů.

¹⁷⁵ Ust. §57 odst.1 zákona č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti ve znění pozdějších předpisů.

¹⁷⁶ ŠUSTOVÁ, Jana. *Odpovědnost za škodu způsobenou při výkonu právnické profese*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 47.

¹⁷⁷ Ust. §49 odst.1 zákona č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti ve znění pozdějších předpisů.

¹⁷⁸ Ust. §49 odst.3 zákona č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti ve znění pozdějších předpisů.

¹⁷⁹ ŠUSTOVÁ, Jana. *Odpovědnost za škodu způsobenou při výkonu právnické profese*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 55

¹⁸⁰ Ust. §29 odst.1 ve spojení s§35 odst2 zákona č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti ve znění pozdějších předpisů.

¹⁸¹ Ust. §49 odst.4 zákona č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti ve znění pozdějších předpisů.

¹⁸² Ust. §49 odst.5 zákona č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti ve znění pozdějších předpisů.

¹⁸³ Ust. §48 odst.3 zákona č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti ve znění pozdějších předpisů.

¹⁸⁴ Ust. §50 odst.3 zákona č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti ve znění pozdějších předpisů.

kárného senátu je správní žaloba dle ustanovení §65 zákona č.150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů.¹⁸⁵

Notářská komora České republiky bohužel svá kárná rozhodnutí nezveřejňuje tak jako Česká advokátní komora, tudíž je veřejnosti ztížena možnost dozvědět se o kárných pochybeních notářů.¹⁸⁶

7.4. Specifika kárné odpovědnosti advokáta

Lze dospět k závěru, že všechny uvedené modely kárné odpovědnosti různých právnických povolání mají jeden společný cíl, a to zachovat při výkonu profese disciplínu. Přesto v jejich právních úpravách nalezneme značné odlišnosti, které jsou dány jejich úlohou a postavením v oblasti justice.

Co se týče funkce soudce, ta je považována veřejností za elitní právníké povolání. Podmínky pro výkon soudcovské funkce jsou přísnější než pro výkon advokacie. Na soudce jsou kladeny vyšší nároky, neboť rozhodují o osudech lidí, a ovlivňují tak z velké části jejich životy. Z toho důvodu je třeba si zakládat na jejich nezávislosti. Zatímco soudce je vázán při rozhodování pouze zákonem, advokát se musí do určité míry řídit i pokyny klienta. Pro odlišnou právní úpravu hovoří i to, že klienti si mohou svého advokáta zvolit. Ten si tak určuje objem své práce sám. Soudci a státní zástupci takovou možnost nemají, jelikož jsou jim případy přiděleny na základě rozvrhu práce.¹⁸⁷

To, že se soudci a státní zástupci podílí na výkonu veřejné moci, je jistě vhodným argumentem, proč je v jejich případě postupováno podle stejného procesněprávního předpisu.

Nevýhoda soudců a státních zástupců oproti advokátům a notářům, která spočívá v jednoinstančnosti řízení, kompenzuje neexistence individuální odpovědnosti. Odpovědnost za případnou újmu tak nese stát. Ten ovšem může vůči soudci nebo státnímu zástupci uplatnit regresivní nárok pouze za podmínky, byla-li vina soudce nebo státního zástupce zjištěna v kárném nebo trestním řízení.¹⁸⁸

¹⁸⁵ ŠUSTOVÁ, Jana. *Odpovědnost za škodu způsobenou při výkonu právníké profese*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2016, s.56

¹⁸⁶ Tamtéž.

¹⁸⁷ MOTYČKA, Petr. *Kárná řízení advokátů, soudců a státních zástupců aneb měří se všem stejným metrem?* [online]. Bulletin – advokacie.cz, 10.03.2015 [cit. 18. 9. 2021]. Dostupné z: <http://www.bulletin-advokacie.cz/karna-řízení-advokatu-soudcu-a-statnich-zastupcu-aneb-meri-se-vsem-stejnym-metrem>.

¹⁸⁸ Ust. §17 odst.2 zákona č.82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem, ve znění pozdějších předpisů.

Závěr

V této diplomové práci jsem se zabývala problematikou kárné odpovědnosti advokátů. Cílem práce bylo představit tento institut jak z pohledu teoretického, tak praktického, a to zejména prostřednictvím kárných rozhodnutí kárných senátů kárné komise Komory. Zaměřila jsem se na analýzu současné právní úpravy, zhodnocení jejího aktuálního stavu, identifikaci problematických míst právní úpravy a snažila se navrhnout jiná přijatelnější řešení.

Lze konstatovat, že základním předpokladem pro fungování tohoto institutu je jeho zakotvení v právních předpisech, z toho důvodu jsem se na ně zaměřovala, zejména na hmotněprávní úpravu. Jsou to právní předpisy, které vytyčují mantinely mravů a morálky v oblasti advokacie. Stanovují, jaké chování je od advokáta vyžadováno a které naopak je považováno za nežádoucí. Bezespору je třeba, aby existoval mechanismus, který zajistí řádný výkon advokacie. Dnes, ve zrychlené době, je navíc třeba tento mechanismus neustále vylepšovat a preventivně předcházet jeho narušování. Z toho důvodu hodnotím kladně, že v právních předpisech o advokacii nalezneme mnoho neurčitých právních pojmů, které umožňují na tento společenský vývoj reagovat. Účelem tohoto institutu je zejména chránit osoby, kterým jsou právní služby poskytovány. Na to dohlíží Komora, která je zde od toho, aby sankcionovala advokáty za porušení jejich povinností. Ačkoliv advokacie patří mezi tzv. svobodná povolání, bylo mnohokrát zmíněno, jaká omezení s sebou tato profese přináší. To se projevuje zejména v soukromém životě, neboť i osobní sféru advokáta může ČAK postihnout.

V první kapitole jsem seznámila čtenáře se základními pojmy, které ho provázely napříč celou diplomovou prací. V další kapitole jsem se zabývala současnou právní úpravou, ve kterých je tento institut upraven. Zejména jsem se zaměřila na etický kodex, kde jsou upraveny povinnosti advokáta. V rámci této kapitoly jsem poukázala na nadbytečnost některých pravidel obsažených v etickém kodexu, neboť jejich úprava vychází ze zákona o advokacii. Jednalo se tedy o podobnou úpravu povinností, které advokáta při výkonu jeho povolání zavazují. Vybrané povinnosti, které považuji za nejdůležitější ve vztahu ke klientovi, byly obsahem následující kapitoly. Celkově lze zhodnotit, že právní úprava povinností je nastavena vhodně, a proto ji nelze v celku nic vytknout. Jako jediný problematický aspekt vnímám nemožnost pro strany zvolit si společného advokáta k vyřešení jejich vzájemného sporu. S ohledem na zvyšující se poptávku po právních službách a její vývoj bych považovala za vhodné takovou možnost zajistit. Ve druhé a třetí kapitole jsem se snažila nalézt odpověď na první výzkumnou otázku. Dospěla jsem k závěru, že žádné aplikační problémy v praxi, co se týče rozsahu povinností advokáta, nevznikají. Ačkoliv lze některé povinnosti vykládat poměrně extenzivně (viz.

ustanovení §17 AZ) nemyslím si, že by v praxi činilo advokátům problémy pochopit, jaké chování se od nich očekává a které je naopak nežádoucí. Interpretační pomůckou advokáta určující (ne)vhodnost jeho chování je jistě i Sbírka kárných rozhodnutí. Na rozdíl od většiny ostatních profesních komor je Česká advokátní komora opravdu aktivní ve zveřejňování kárných rozhodnutí, která konkretizují etická pravidla advokátů.

V kapitole, ve které jsem se věnovala odpovědnosti, jsem kromě odpovědnosti kárné jako zvláštního druhu právní odpovědnosti rozebírala i odpovědnost trestněprávní a soukromoprávní. U soukromoprávní odpovědnosti jsem se zabývala i otázkou pojištění advokátů jako jednou z dalších povinností. U trestněprávní odpovědnosti jsem se věnovala novele, která zavedla nový trestný čin maření spravedlnosti. Detailněji jsem popsala, jaké následky to pro činnost advokáta může mít a jak se může vyhnout trestnímu stíhání za tento trestný čin. Zabývala jsem se také pojmem kárného provinění, neboť jde ruku v ruce s kárnou odpovědností. Zákon přímo nedefinuje, za jaké konkrétní skutky se může advokát dopustit kárného provinění, což je vhodné z toho důvodu, že to umožňuje reagovat na společenské změny. V rámci této kapitoly jsem popsala nejzávažnější provinění advokáta, kterého se může dopustit a za které je možno uložit ty nejpřísnější kárná opatření. Samotným kárným opatřením byla věnována následující kapitola, ve které jsem se snažila odpovědět na druhou výzkumnou otázku. Lze obecně zhodnotit, že zákon o advokacii poskytuje dostatečný výběr těchto opatření, přičemž má kárný senát kárné komise i relativně volnou ruku při stanovení výše ukládaných sankcí. Efektivitu kárného postihu ovšem zvýšilo až zavedení dvou kárných opatření, a to odnětí knihy o prohlášeních pravosti podpisu a dočasného zákazu správy cizího majetku. Do přijetí novely, která zavedla tyto kárná opatření, neexistovaly nástroje, které by účinně potrestaly a zamezily advokátům dopouštět se kárných provinění v souvislosti s těmito činnostmi. I přes to, že se tyto typy excesů v praxi nevyskytují hojně, je chvályhodné, jak se zákonodárce snaží zlepšit systém sankcionování advokátů. Nutno podotknout, že v kapitole opět nechybělo ani uvedení konkrétních příkladů kárných rozhodnutí kárných senátů kárné komise Komory.

Na základě porovnání kárné odpovědnosti advokáta s jinými právními profesemi bylo umožněno nahlédnout na odlišné aspekty jednotlivých právních úprav, přičemž jsem vyzdvihla pozitiva a negativa rozdílných právních úprav. Zhodnotila jsem, že je nutná rozličná právní úprava, a to z důvodu úloh a postavení, které tyto osoby v oblasti justice mají.

Při psaní této práce jsem vycházela především z platné právní úpravy, komentářů a učebnicové literatury a odborných článků. Dále jsem čerpala také z internetových zdrojů, judikatury a kárných rozhodnutí.

Seznam zdrojů

Monografie

- SVEJKOVSKÝ, Jaroslav a kol. *Advokátní právo*. Praha: C.H. Beck, 2017, 360 s
- BALÍK, S. *Advokacie včera a dnes*. 1. vyd. Pelhřimov: Aleš Čeněk, 2000, s. 256 ISBN 80-902627-7-5.
- PELIKÁN, M. *Shrnutí předpisů o advokacii*. Praha: Wolters Kluwer, 2018, s. 192 ISBN 978-80-7552-664-9
- MAUR, J. *Výkon advokátní praxe*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2020, s.168 ISBN 978-80-7598-680-1
- TICHÝ, Luboš. *Odpovědnost advokáta za škodu*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2013. s.240 ISBN 978-80-7179-345-8
- ŠUSTOVÁ, J. *Odpovědnost za škodu způsobenou při výkonu právnické profese*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2016, 160 s. ISBN 978-80-7400-469-8.

Komentáře

- SVEJKOVSKÝ, Jaroslav a kol. *Zákon o advokacii*. 1.vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, 656 s.
- KOVÁŘOVÁ, Daniela a SOKOL, Tomáš. *Etický kodex advokáta: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2019, 256 s.
- KOVÁŘOVÁ, Daniela a kol. *Zákon o advokacii a stavovské předpisy: komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017, 992 s
- KOUCOUREK, J. *Zákon o soudech a soudcích: komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015, 454 s

Odborné články

- KOVÁŘOVÁ, D., SOKOL, T. Advokátní kodex by se měl proškrtat, říkají autoři jeho komentáře. *Právní rádce*, roč. 2019, č.07-08, s. 20-23.
- SYKA, Jan Sbíрка kárných rozhodnutí České advokátní komory 2014 – 2015, *Bulletin advokacie*. 2016, zvláštní číslo, s. 4.
- SEDLATÝ, Bohuslav. Sbíрка kárných rozhodnutí České advokátní komory 2004-2005, *Bulletin advokacie*, 2006, zvláštní číslo, s.4.
- BOBEK, Michal. Odpovědnost a disciplína soudce (v přerodu?). *Právní rozhledy*, 2011, č.14, s.502-510.

Internetové zdroje

- MEDUNA, Petr. Co vše může být pro advokáta a soudce klíčem k soudní síni. [online]. Pravniprostor.cz, 11. 7. 2019 [cit. 2021-09-01]. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/ostatni-pravo/co-vse-muze-byt-pro-advokata-a-soudce-klicem-k-soudni-sini>
- HRADIL, Aleš, FLUTKA, David. *Rozšíření kárné odpovědnosti advokátů ve jménu AML* [online]. Advokatnidenik.cz, 25. 3. 2021 [cit. 2021-9-2]. Dostupné z: <https://advokatnidenik.cz/2021/03/25/rozsireni-karne-odpovednosti-advokatu-ve-jmenu-boje-proti-aml/>.
- SEDLATÝ, Bohuslav. *Rozsah kárné odpovědnosti zůstává neměnný* [online]. advokatnidenik.cz, 31.3. 2021 [cit. 2021-9-4]. Dostupné z: <https://advokatnidenik.cz/2021/03/31/rozsah-karne-odpovednosti-zustava-nemenny/>.
- ČÁP, Petr. *Advokátní koncipienti nemají zažité základní etické principy* [online]. pravniprostor.cz., 19. 7. 2016 [cit. 2. 9. 2021]. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/ostatni-pravo/rozhovor-judr-petr-cap>.
- SEDLATÝ, Bohuslav. *Zpráva předsedy odvolací kárné komise České advokátní Komory* [online]. Bulletin-advokacie.cz., 22. 09. 2017 [cit. 04. 09. 2021]. Dostupné z: <http://www.bulletinadvokacie.cz/zprava-predsedy-odvolaci-karne-komise-cak>.
- MATZNER, Jiří. *Vztah mezi advokátem a klientem: z čeho vyplývá a co si pod ním představit?* [online]. Pravniprostor.cz, 1.6. 2017 [cit. 2021-10-3]. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/ostatni-pravo/vztah-mezi-advokatem-a-klientem-z-ceho-vyplyva-a-co-si-pod-nim-predstavit>.
- ZACHOVÁ, Markéta. *Povinnost mlčenlivosti (nejen) advokáta. Bulletin advokacie* [online]. 2001, č. 4, 24-45 [cit. 2021-9-24]. Dostupné z: https://www.cak.cz/assets/files/181/BA_01_04.pdf.
- KEJHOVÁ, Hana, RÝDLOVÁ, Hana. *Ztratí-li se důvěra v advokátní mlčenlivost, už se nikdy nevrátí!* [online]. Advokatnidenik.cz, 17.4. 2019 [cit. 2021-10-5]. Dostupné z: <https://advokatnidenik.cz/2019/04/17/ztrati-li-se-duvera-v-advokatni-mlcenlivost-uz-se-nikdy-nevrati/>.
- NĚMEC, Robert. *Konflikt mezi oprávněnými zájmy klientů a zájmy advokáta u hromadných žalob* [online]. Advokatnidenik.cz, 13.6. 2019 [cit. 2021-10-2]. Dostupné z: <https://advokatnidenik.cz/2019/06/13/8021/>.

- RUBEŠ, Josef. O některých etických zásadách každodenní práce soudce a advokáta. *Bulletin advokacie* [online]. 2003, č.11-12, str.19-30 [cit. 2021-10-2]. Dostupné z: https://www.cak.cz/assets/files/183/BA_03_11.pdf.
- MOLNÁROVÁ, Gabriela. *Co by měl klient vědět o základních povinnostech advokáta.* [online]. Epravo.cz., 10. 8. 2001 [cit. 3. 10. 2021]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/co-by-mel-klient-vedet-o-zakladnichpovinnostech-advokata-11805.html>.
- Česká advokátní komora. *Komparativní studie o střetu zájmů ve vybraných zemích EU* [online]. Cak.cz., [cit. 2021-10-5]. Dostupné z: <https://www.advokatni-komora.cz/scripts/detail.php?id=6426>
- KRAMER, Jaroslav, LÉKO, Kristián. *Zrada klienta je nejhorší zločin.* [online]. Cak.cz., 18. 8. 2014 [cit. 3. 10. 2021]. Dostupné z: <http://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=13332>.
- Česká advokátní komora. *Informace představenstva ČAK k trestnému činu maření spravedlnosti podle § 347a trestního zákoníku.* [online], cak.cz., [cit. 2020-10-13]. Dostupné z: <https://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=20626>.
- Česká advokátní komora. *Přehled kárných rozhodnutí, která nabyla právní moci* [online]. Cak.cz., [cit. 14. 09. 2021]. Dostupné z: <https://www.cak.cz/assets/komora/prehled-karnych-rozhodnuti--stav-k-31--xii--2020.pdf>.
- KOVÁŘOVÁ. D. a kol. *Vyškrtnutí ze seznamu advokátů.* [online]. *Bulletin – advokacie.cz*, 2. 11. 2017 [cit. 18. 9. 2021]. Dostupné z: <http://www.bulletin-advokacie.cz/vyskrtnuti-ze-seznamu-advokatu?browser=mobi>.
- Česká justice. *ČAK: Odsouzený advokát se může vrátit do profese nejdříve za pět let.* [online]. Ceska-justice.cz, 21.5.2017 [cit. 2021-10-8]. Dostupné z: <https://www.ceska-justice.cz/2017/05/cak-odsouzeny-advokat-se-muze-vratit-profese-nejdrive-za-pet-let/>
- Česká tisková kancelář. *Sněmovna podpořila změnu pravidel kárných řízení se soudci* [online]. 10.12. 2020 [cit. 2021-10-8]. Dostupné z: <https://advokatnidenik.cz/2020/12/10/snemovna-podporila-zmenu-pravidel-karnych-řízení-se-soudci/>
- MOTYČKA, Petr. *Kárná řízení advokátů, soudců a státních zástupců aneb měří se všem stejným metrem?* [online]. *Bulletin – advokacie.cz*, 10.03.2015 [cit. 18. 9. 2021].

Dostupné z: <http://www.bulletin-advokacie.cz/karna-rizeni-advokatu-soudcu-a-statnich-zastupcu-aneb-meri-se-vsem-stejnym-metrem>

Právní předpisy

- Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky.
- Zákon č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů.
- Novela zákona č. 258/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů
- Usnesení představenstva České advokátní komory č. 1/1997 ze dne 31. října 1996, kterým se stanoví pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže advokátů České republiky (etický kodex)
- Vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 244/1996 Sb. (advokátní kárný řád), ve znění pozdějších předpisů
- Důvodová zpráva k zákonu č. 527/2020 Sb.
- Důvodová zpráva k zákonu č. 258/2017 Sb.
- Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 500/2004, správní řád, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů
- Nařízení vlády č. 487/2020 Sb., o minimální mzdě, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 82/1998 Sb., zákon o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem, ve znění pozdějších předpisů
- Usnesení Sněmu č. 5/1999 Věstníku, o sociálním fondu České advokátní komory
- Usnesení představenstva České advokátní komory č. 3/2010 Věstníku, kterým se stanoví poplatek za zápis do seznamu advokátů nebo do seznamu evropských advokátů a paušální částky na úhradu nákladů spojených s vydáváním dokumentů na vlastní žádost, ve znění usnesení představenstva České advokátní komory č. 4/2011 Věstníku.

- Usnesení představenstva České advokátní komory č.2/2004 Věstníku, kterým se stanoví poplatek za advokátní zkoušku, zkoušku způsobilosti a uznávací zkoušku a podrobnosti o jeho placení.

Judikatura

- Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 5. 2005, čj. 1 As 21/2004-38 [688/2005 Sb. NSS]
- Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2004, čj. 5 As 34/2003-47 [350/2004 Sb. NSS]
- Rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 6 Ads 41/2008-67 ze dne 7. 10. 2009 [2016/2010 Sb. NSS]
- Nález Ústavního soudu ze dne 25. 11. 2010 sp. zn. II. ÚS 889/10 [237/2010 USn.]
- Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 06.06.2012, čj. 6 Ads 30/2012 – 47 [2712/2012 Sb. NSS]
- Rozsudek NS ze dne 23.9. 2010, sp. zn. 25 Cdo 2007/2009 (C 9028)
- Rozsudek NS ze dne 6. 1. 2015, sp. zn. 25 Cdo 4009/2014 [R 56/2015 civ.]
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 7. 2018, sp. zn. 33 Cdo 3603/2017 [C 18071]
- Rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 12 Ksz 2/2009 – 55 ze dne 16. 9. 2009

Kárná rozhodnutí

- Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 16. 4. 2014 sp. zn. K 63/2013
- Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 25. 2. 2005 sp. zn. K 218/98
- Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 29. 1. 2010 sp. zn. K 38/2009
- Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 24. 10. 2014 sp. zn. K 14/2014
- Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 18. 6. 2004 sp. zn. K 40/97
- Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 27. 10. 2006 sp. zn. K 94/06
- Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 1. 10. 2004 sp. zn. K 72/04
- Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 23. 4. 1999, sp. zn. K 370/98 (KR 8/1999)
- Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 14. 11. 2003, sp. zn. K 364/98 (KR 5/2004)

- Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise České advokátní komory ze dne 8. 3. 1996, sp. zn. K 110/95.
- Kárný příkaz kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 6. 5. 2014 sp. zn. K 16/2014
- Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 3. 6. 2006 sp. zn. K 8/06
- Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 1. 4. 2005 sp. zn. K 145/04
- Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 15. 4. 2005 sp. zn. K 128/04
- Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 4. 5. 2015 sp. zn. K 18/2014
- Kárný příkaz kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 27. 9. 2012 sp. zn. K 59/2012
- Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 16. 5. 2017 sp. zn. K 12/17
- Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 15. 1. 1999 sp. zn. K 249/98
- Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 18. 1. 2002 sp. zn. K 56/01
- Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK sp. zn. K 16/98
- Kárné rozhodnutí kárného senátu komise ČAK ze dne 16. 10. 2015 sp. zn. K 67/2015
- Kárné rozhodnutí kárného senátu komise ČAK ze dne 7. 9. 2015 sp. zn. K ČAK K 65/2014
- Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 4. 6. 2015 sp. zn. K 21/2015

Shrnutí

Tato diplomová práce se zabývá problematikou kárné odpovědnosti advokáta. Tento institut popisuje nejen v rovině teoretické, ale také zjišťuje jeho fungování v praxi. Nejprve jsou rozebrány prameny právní úpravy, stanovující advokátovi povinnosti při výkonu jeho profese, jejichž porušení může znamenat vznik kárné odpovědnosti. Současně se vznikem kárné odpovědnosti může být založen i jiný druh odpovědnosti, jako je odpovědnost za škodu nebo trestněprávní odpovědnost. Z toho důvodu se tato práce zaměřuje i na tyto druhy odpovědnosti. Tato práce dále pojednává o pojmu kárného provinění a kárných opatření, neboť jsou to oblasti, které nelze v souvislosti s kárnou odpovědností opomenout. V závěru je v práci porovnána právní úprava kárné odpovědnosti u jiných právnických profesí a poukázáno na jejich zvláštnosti oproti kárné odpovědnosti advokátů. V diplomové práci nechybělo ani zhodnocení současné právní úpravy, identifikace jejích slabých míst a navržení změn de lege ferenda.

Klíčová slova

Kárná odpovědnost, advokacie, advokát, kárné provinění, kárné opatření

Abstract

This master's thesis deals with the problematics of attorney's disciplinary liability. More specifically, it describes this institute not only on the theoretical level, but also focuses on its functioning in everyday use. First of all, the thesis analyses the regulation of the attorney's duties and its violation can cause attorney's disciplinary liability. Different kinds of liabilities, as liability for damage and criminal liability, can be found together with the disciplinary liability. Thus, this thesis also focuses on these kinds of liability. This thesis further deals with the concept of disciplinary offences and disciplinary measures, since they are areas, which cannot be overlooked in the context of disciplinary liability. In thesis' conclusion, the regulation of disciplinary liability for different legal professions was compared alongside with pointing out to its differences compared to attorneys. This master's thesis also does not lack the evaluation of today's liability, identification of the weak points and the suggestions for making changes in the future.

Key words

Disciplinary liability, attorney's practice, attorney, disciplinary offence, disciplinary measures